

sanea

na kvalitné sociálne služby

osvetový sociálny občasník
nepredajné 3/2022

**DOBRÉ
SRDCIA**

NA SLOVENSKU
STÁLE ŽIJÚ

ZOZNÁMTE SA S NIMI

KEĎ NA
OPATROVATEĽKU

**NESTAČÍ
LEN KURZ!**

ROZHOVOR SO ŽUPANKOU ŽSK
ERIKOU JURINOVOU

NOVÁ STRECHA
PRE TRNAVSKÝCH DOBROVOĽNÍKOV

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRÍLOHA
ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR

Strany 21 – 38

SMRŤ je súčasť života
Dá sa na ňu pripraviť?

Ďakujeme všetkým partnerom

www.dobre-srdce.sk

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

GENERÁLNY PARTNER

Pomáha. Ošetruje. Chráni.

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

DOBRÉ SRDCE
Národná cena starostlivosti

sanca

Šanca • osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie
NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci
s Asociáciou poskytovateľov sociálnych
služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Juraj Mikloš

REDAKTORKA

Mgr. Eva Gantnerová

Eva Sládková

Mgr. Nikola Fejková

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurkovič

LAYOUT

Starion, s. r. o.

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

press@apssvr.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,

Mgr. Juraj Mikloš

Nevyžiadané rukopisy a obrazový
materiál nevraciamy. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti. Autorské práva
vyhradené.

o. z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: X/2022, 14. ročník

Vychádza s finančnou podporou
Ministerstva práce, sociálnych vecí
a rodiny SR

EDITORIAL

Je problém v lídroch, alebo som len nechápaná?

Snažím sa to pochopiť, ale nedarí sa mi. Európski lídri a americká administratíva desiatky rokov hovoria, že Rusko a Čína sú nepriatelia „západu“, ale nechali krajiny EÚ a NATO energeticky závisieť od Ruska a vo výrobe čipov a iných komponentov technológií od Číny. Akoby ľavá ruka nevedela, čo robí pravá a potom sa títo lídri čudujú, prečo silnejú populistické, či krajne pravicové hnutia vo vyspelých krajinách.

Nechali bohaté korporácie bezbreho a bez zásadných etických pravidiel prevádzkovať sociálne siete a po desiatkach rokov sa čudujú, že dnes vyhráva voľby internetová vulgárna skratka klzajúca sa po povrchu témy a nie analýzy, systémové riešenia a zdravý rozum. Vážení lídri, odtrhnúť od života svojimi vysokými platmi a hrubými múrmi eurocentráli: Žnete, čo ste zasiali. Respektíve jete burinu, ktorú ste nevypeli, kým sa dalo a kým vám neprerástla cez hlavu. Klasy boli udupané, hodnota prehlušená krikom sociálnych sietí a nahnevanej ulice a tí čo len s krikom vedia narábať si postupne sadajú na kreslá moci a niekde už aj sedia. Zvyšok dokonca Covid a vojna v Európe. Ako má s týmto marazmom v spoločnosti a politike naložiť pracujúci odborník a človek, ktorý vie, čo treba v jeho oblasti urobiť, ale nemá na úradníckych, poslaneckých a vládnych úrovniach partnerov, ktorí sú ochotní a schopní jeho reči a argumentom porozumieť? Frustrácia je to, čo dnes cítia aj na Slovensku podnikatelia, či odborníci z praxe – ľudia, ktorí nemiňajú dane občanov na teplých miestach vo verejnej správe, či v samospráve, ale ktorí poskytujú služby, alebo vyrábajú produkty, vstávajú a líhajú s otázkou či bude zajtra na plyn a elektrinu, či bude 10-teho na výplaty pre zamestnancov a či to, čo celý život budovali a tvorili zajtra nezahynie. Žijeme to aj v sociálnych službách. Každý deň píše, alebo volá riaditeľ, či riaditeľka poskytovateľa s hroznou, alebo ešte hroznejšou informáciou: ako nemá koho už piaty deň postaviť na služby, ako jej dodávateľ elektriny oznámil, že zmluvu od januára nepredlžuje a nový jej zmluvu nechce dať, ako museli zaplatiť nedoplatok za plyn a nemajú už na

potraviny... Ako sa rozhodli, že od januára zatvárajú brány svojho zariadenia. A to v čase, keď sa z údajov nového informačného systému sociálnych služieb nazvané ho dosť príznačne pre túto dobu IS SOS dozvedáme, že číslo čakateľov na sociálnu službu – 10 000 ľudí, ktoré bolo roky uvádzane v Správe MPSVR SR o sociálnom stave obyvateľstva, je dnes už radikálne vyššie: 35,5 tisíc odkázaných. Koľkože nových zariadení to má vzniknúť z Plánu obnovy a odolnosti? Na tlačovke ministra Milana Krajniaka zaznelo číslo 120. Ak by sme teoreticky predpokladali, že v každom bude maximálna možná kapacita, ktorá je vo výzve jasne stanovená – teda 30 klientov, tak je to maximálne 3 600 miest. Stále nám chýba 31 900! A to sme nerátali ešte so skutočnosťou, že z tých súčasných veľkých obsadených sa rozdelia súčasní klienti do tých malých nových, nerátali sme s koeficientom zvyšovania počtu žiadateľov o sociálnu službu vzhľadom na rapidné rýchlejšie starnutie obyvateľstva. Môžeme si teda dovoliť nechať padnúť čo len jedného poskytovateľa? Môžeme?

Slovenskí lídri, neopakujte chybu tých európskych. Počúvajte odbornú prax a podajte pomocnú ruku: zvýšte radikálne príspevok z MPSVR od januára 2023, lebo zvýšenie o 3,7 % je výsmech. Zastropte ceny energií v sociálnych službách a prikážte dodávateľom so štátnou účasťou urobiť zmluvy s poskytovateľmi sociálnych služieb. Dodajte radikálnu finančnú injekciu na zvýšenie miezd opatrovateľiek a sestier a riešte medzištátne dohody s tretími krajinami o prísune ľudí ochotných robiť pomáhajúce povolania, tak ako to robí už každá európska krajina. Zdravotníctvo a sociálne služby nie sú v kríze len v súvislosti s Covidom, vojnou na Ukrajine a následnou energetickou krízou, ale desiatky rokov. Preto je post covidová a vojnová kríza v nich citeľnejšia než inde. Netvorí zisky a teda nemajú rezervy na horšie časy. Nuž ale plánované rozpočty týchto rezortov na rok 2023 tomu nezodpovedajú. Snažím sa to pochopiť, ale nedarí sa mi. Som nechápaná? Či je problém inde?

Anna Ghannamová
predsedníčka APSS v SR

SMRŤ JE NEODVRATNÝM ZÁVEROM ŽIVOTA

DÁ SA NA ŇU PRIPRAVIŤ?

Nie každý si pripúšťa vlastnú smrteľnosť, hoci je prirodzeným ukončením života. „Je to náročné. Sú ľudia, ktorí, hoci vedia, že raz to musí prísť, myslia si, že nie práve teraz. Chcú stále bojovať, nachádzajú sa v určitej fáze spracovania. Na druhej strane, iní majú svoj odchod do detailov premyslený,” opisuje nám svoje skúsenosti Margaréta Kilianová, sociálna pracovníčka Domu pokoja a zmieru u Bernadety v Nitre.

Z extrému do extrému

Ľudia reagujú na nezvratný koniec skutočne rôzne. Reakcie sú ako-by až z extrému do extrému. „Mali sme jednu pani, ktorá mala v skrini

nachystané šaty na pohreb, s príbuznými sa dohodla na hrobovom mieste, rozprávala sa s farárom z ich farnosti, ktorý ju mal pochovávať dokonca na konkrétnych piesňach na pohrebe,” spomína Kilianová na mimoriadne precíznu dámu. Pedantná pani bola ukážkou tých, čo sú na smrť pripravení absolútne dôkladne. Ale potom sú aj pacienti, ktorí dajú svojim blízkym nejaké pokyny a ostatné už nechajú na nich, neriešia to do detailov.

No a opačný extrém je, keď človek odmieta riešiť reálnu situáciu a podľahne smútku z nespĺneného sna. “Mali sme pána ktorý si užívanie záhrady nechával na dôchodkový vek a po-

tom vážne ochorel mal rakovinu kostí a veľké bolesti, jeho jediným želaním bolo chodiť na tú záhradu avšak bolo to v inom kraji, terénne nedostupné pre ležiaceho pacienta, ktorého každá manipulácia spustila bolesť,” hovorí o mužovi, ktorému plány skrížila choroba a negatívne to poznačilo jeho posledné obdobie života.

Kilianová rada spomína na ľudí, ktorí sa snažia vyťažiť maximum z každého dňa. „Nezabudnuteľný je manželský pár, ktorý sa snažil žiť aktívne až do poslednej chvíle. Raz za týždeň hrávali karty s kamarátmi aj u nás a manžel pacientky bol veľmi pozorný, napríklad na záhrade jej rozložil snečník, aby

jej nesvietilo na hlavu a iné drobnosti, ktoré spríjemňujú život,” hovorí Kilianová s tým, že manželia boli skutočne úžasní.

Dôležitá je aj kvalita života

Je to taký paradox života, že čím zdravšie človek žije a dožíva sa dlhšieho veku, tým častejšie sa so smrťou aj stretáva. Starnú totiž aj všetci okolo, u mnohých, na kom ľudom záleží sa vyvinú chronické alebo smrteľné choroby, niektorí zomrú. Rodinu, priateľov a známych stráca človek so stúpajúcim vekom viac a viac - pri nehodách, pre choroby či jednoducho pre starobu. To ako človek smrť vníma závisí ale nielen od toho, ako často sa s ňou stretáva, ale aj od mnohých faktorov, ovplyvňuje ho kultúra, v ktorej žije a vyrastal. Postoj môže ovplyvniť aj to, ak bol napríklad vážnym zranením ohrozený priamo

„NEBUDEM TU UŽ DLHO, ZOMIERAM,” TIETO SLOVÁ NECHCE NIKTO VYSLOVIŤ A NIKTO ICH NECHCE OD SVOJHO BLÍZKEHO POČUŤ. A NAPRIEK TOMU ČÍM JE ČLOVEK STARŠÍ, TÝM VIAC O SVOJEJ SMRTEĽNOSTI UVAŽUJE. NIEKTORÍ SÚ PRIPRAVENÍ NA TO, ŽE RAZ ŽIVOT SKONČÍ, INÍ MAJÚ OBROVSKÉ STAVY ÚZKOSTI Z POMYSLENIA NA TENTO NEODVRATNÝ ZÁVER. DÁ SA NA SMRŤ PRIPRAVIŤ?

niečí vlastný život alebo život niekoho blízkeho. Pri vyrovnávaní sa s vlastou smrteľnosťou zohráva dôležitú úlohu aj intenzita emocionálneho prežívania. Šťastní ľudia sa vyrovnávajú s koncom života ľahšie.

„Pocit šťastia sa oveľa silnejšie odvíja od osobnej situácie - predovšetkým od prežívaného pocitu zdravia a veku a tiež od finančnej situácie,” vyhlásila pri prieskume o najšťastnejšej populácii na svete sociologička Zuzana Kusá. Najšťastnejší ľudia sú podľa prieskumu OSN vo Fínsku, Dánsku, Nórsku, na Islande či v Holandsku. Slovensko svet šťastnými obyvateľmi neohuruje.

„Som vdova a odkedy som na dôchodku, môj život sa zmenil výrazne k horšiemu. Dôchodok mi po všetkých rokoch v štátnej správe vyšiel nízky a privyrábať si pre zdravotný stav už nemôžem. A tak ledva zaplatím nájom, lieky, v obchode kupujem najlacnejšie potraviny a aj tak mám strach, keď mi treba kúpiť ešte aj topánky alebo kabát na zimu, či nebudaj sa pokazí práčka,” hovorí dôchodkyňa Petra (71) z Liptovského Mikuláša. Starobu si vraj predstavovala inak, našťastie, má úspory. „Ale aj tie som si prerátala, že koľko rokov môžem asi žiť,” hovorí s plačom a priznáva, že myšlienky na smrť ju „denne mátajú”. „Na jednej strane sa už cítim zbytočná, ale mám predsa rodinu, vnukov, smrť ma desí,” hovorí.

Na rozdiel od nej dôchodcovský pár Ivana a Maroš (75 plus), si starobu užívajú. „Našťastie, my máme dobré dôchodky a tak chodíme za známymi, rodinou, na záhradu, raz za týždeň hráme s inými dôchodcami karty, jednoducho robíme si radosť,” opisujú svoju situáciu manželia z Ružomberka. Ich smrť nedeší, berú ju ako niečo

Vyššie 88 percent slovenských seniorov má podľa najnovšieho prieskumu agentúry AKO strach z nadchádzajúcej zimy. Seniorov desí obrovská inflácia, rastúce ceny energií, nevedia čo bude a majú strach. Je pravda, že vláda situáciu nijako neľahčuje tým, že neponúkajú konkrétne riešenia. Naopak, vládou zastropovaná cena chleba vyletela o 30 percent vyššie.

prirodzené, nad čím ale radšej veľmi nerozmýšľajú. „Čím neskôr, tým lepšie,” zasmieja sa Maroš.

Rodina ako balzam na dušu

To ako vnímame smrť, je samozrejme, aj otázka duchovného nastavenia. Margaréta Kilianová z nitrianskeho hospicu vraví: „My sa snažíme pripraviť našich pacientov, ak sú veriaci, tak po duchovnej stránke prístup k sviatostiam a prístup k farárovi, aby prišiel za nimi,” hovorí. Veľmi dôležitá je podľa nej rodina. “Robíme všetko preto, aby sa ľudia u nás mali možnosť rozlúčiť so všetkými blízkymi, aj s tými u ktorých sú narušené vzťahy, nefunkčné dlhé roky,” vysvetľuje Kilianová s tým, že pacientov vždy potešia návštevy vnúčat, detí, už mali v zariadení na návšteve aj právnučku, či psích domácich miláčikov.

Pred smrťou ľudia podľa nej najčastejšie myslia na detstvo, funguje tam asi skôr staropamäť, keď je aj starecká demencia. Častokrát opisujú príjemné zážitky, ale aj traumy ako je násilie, finančné ťažkosti, úmrtia rodičov, detí, blízkych osôb. Tí, ktorí nemajú partnerov či deti spomínajú na prácu a vzdialenejšiu rodinu.

Hoci racionálne si ľudia aj uvedomujú nevyhnutnosť svojho konca, emočne je častokrát veľký problém to zvládnuť. „Veľa krát sa boja pacienti byť sami, zatvoriť oči lebo majú obavy, že ich už neotvorí,“ hovorí sociálna pracovníčka. Niekedy vraj pacienti odchádzajú naozaj ťažko, vtedy hľadajú ľudí, ktorých ešte čakajú a neboli sa rozlúčiť. Niekedy stačí len úmysel dotýčného blízkeho prísť a pacient spokojne zomrie. Nie je nezvyklé, že ľudia si dávajú dátumové méty na svoj odchod ako sú oslavy narodenín, výročia, svadby.

„Niektorí pacienti stále dúfajú, že ešte nezomrú, niektorí naopak sa modlia aby si ich už pán Boh zobral, že načo im je takýto život, keď už nič nemôžu. Niektorí ešte prejavia záujem o aktivity - napríklad ručné práce, prečítať knihu, ale zväčša im stačí to aby ich niekto venoval trochu času a počúval ich, alebo len bol pri nich v tichu a držal za ruku,“ hovorí Kilianová s tým, že vyrovnať sa so smrťou nie je pre mnohých vôbec jednoduché.

Lenka Dale

PSYCHOLÓG ROBERT MÁTHÉ: NA SMRŤ SA DÁ PRIPRAVIŤ

Vedia sa ľudia vyrovnáť s prichádzajúcou smrťou?

Je to veľmi individuálne. Sú ľudia, ktorí si v plnej miere uvedomujú, že život je konečný a že raz umrieme. Osobne som poznal doktora Radima Uzla, ktorý prednedávnom zomrel na rakovinu žalúdka. Svojimi prejavmi a správaním jasne dával najavo, že je vyrovnaný s tým, že zomrie. Ale poznám tiež ľudí, a je ich väčšina, ktorí sa smrti doslova desia. U nás je smrť stále akoby tabu, veľmi sa nehovorí o tom, že umrieme a ako umrieme.

Je to pritom súčasť života, hoci tá úplne najsmutnejšia, ale je. Čím je človek starší, tým sa asi s odchodmi ľudí stretáva viac a viac. Myslíte, že odtabuizovanie témy by pomohlo ľuďom ľahšie sa s koncom seba, či iných, vyrovnáť?

Sú zaujímavé publikácie na túto tému, napríklad od psychiatra Irvina Yaloma. Poslednú knihu napísal spolu s manželkou, ktorá trpela smrteľnou chorobou a umrela asistovanou samovraždou, došlo tam k eutanázii. Vedela, že zomrie, rozlúčila sa so svojimi príbuznými, priateľmi, blízkymi známymi a odišla zo života veľmi pokojne. Bolo by asi fajn hovoriť o smrti viac a dostať do povedomia verejnosti, že od tej chvíle ako sa narodíme, smerujeme k tomu, že raz umrieme. Kedy to bude, nikto nevie – u niekoho je to

Na čo človek myslí, keď zomiera?

Je možné, že pred smrťou nám v hlave skutočne prebiehajú spomienky na to, čo sme zažili? V časopise Frontiers in Aging Neuroscience vyšla nová štúdia medzinárodného tímu neurológov, ktorá naznačuje čo prebieha v mozgu tesne pred a po smrti. Mozog môže byť podľa ich zistení aktívny ešte aj po smrti a nie je vylúčené, že mozog dokonca celý proces umierania riadi.

O čo ide? Vedci neúmyselne zaznamenali mozgovú aktivitu umierajúceho človeka. Išlo o 87-ročného pacienta z Estónska trpiaceho epilepsiou, ktorého mozog vedci skúmali pomocou EEG, keď náhle dostal infarkt a zomrel. Elektroencefalograf však naďalej zapisoval jeho mozgovú aktivitu počas, aj tesne po jeho smrti. A čo je podľa vedcov pozoruhodné? 30 sekúnd pred, aj 30 sekúnd po zastavení srdcovej činnosti došlo u pacienta k zmene v mozgových vlnách typu gama. K podobným zmenám v mozgovej aktivite dochádza, keď sa človek sústreďí, sníva, medituje, spomína si na niečo, či keď spracováva informácie.

„Zaznamenanie týchto mozgových vln, ktoré sú známe odborne ako neurónové oscilácie, v momente smrti opäť nastoľuje otázku, či umieranie sprevádzajú spomienky na prežitý život,“ okomentovala výskum Sky News.

„Tieto zistenia spochybňujú naše doterajšie chápanie toho, kedy presne končí život,“ povedal hlavný autor štúdie Ajmal Zemmar, ktorý pôsobí ako neurochirurg na Louisvillskej univerzite v Kentucky. „Hoci naši blízki majú zatvorené oči a sú pripravení nás opustiť, ich mozog si možno prehráva niektoré z najkrajších okamihov, ktoré v živote zažili,“ objasňuje záver výskumu Zemmar.

skoro, u niekoho primerane, u niekoho neskoro, ale je to súčasť života.

Čo podľa vašich skúseností desí ľudí najviac?

Mnoho ľudí, ktorých poznám, vyslovene túži po tom, aby umreli doma, v kruhu svojich blízkych. Zomieranie v nemocnici je pre nich veľmi neosobné, ľudia sa cítia veľmi osamelo. Tá blízkosť ľudí, ktorých majú radi, im uľahčuje umieranie. Ale to sa, žiaľ, nedá vždy splniť.

Existujú návody na zlepšenie života, zvládanie stresu, chudnutie, priberanie, finančnú gramotnosť, vzťahy... Je ale nejaký návod aj na to, ako zvládnuť strach zo smrti?

Ja si myslím, že sa to dá. V rámci psychoterapeutického výcviku som kedysi absolvoval aj také skupinové sedenie, kde sme akoby prežívali vlastnú smrť. Bol to nesmierne užitočný zážitok. Aspoň u mňa to viedlo k tomu, že už nemám strach z toho, že raz umriem. Držím sa takého hesla, že keď príde tá posledná chvíľa, aby ste si mohli povedať: nevádi.

To je asi taký základ – žiť tak, aby ste boli spokojný so svojimi krokmi a rozhodnutiami, aby keď prehodnocujete svoj život, ste boli spokojný s vlastnými krokmi?

Určite áno. To je podstatné.

NOVÁ AVIVÁŽ LENOR PROFESSIONAL TERAZ PRICHÁDZA S HEBKOSŤOU RASTLINNÉHO PÔVODU*

Poskytovanie prvotriednych služieb a uspokojovanie zvýšených požiadaviek na čistotu vyžaduje značné úsilie a energiu – čoho však majú zamestnanci v časovej tiesni nedostatok, najmä pokiaľ ide o pranie bielizne. Okrem samotnej čistoty môžu ďalšie obavy okolo citlivosti pokožky a preferovaných vôní byť pre profesionálov veľmi náročné. Našťastie P&G má Professional riešenie, ktoré prináša fantastické výsledky a nevyžaduje žiadny čas a úsilie navyše.

Od uterákov po obrusy, posteľnú bielizeň, biele kuchárske odevy alebo oblečenie klientov – Ariel a Lenor Professional dosahujú skvelé výsledky. Pokiaľ sa používajú spoločne, prinášajú Ariel a Lenor riešenie 6v1 pre všetko, čo sa od profesionálneho prania očakáva: belosť, odstraňovanie škvŕn, hebkosť, sviežosť, starostlivosť o tkaniny a ľahké žehlenie.

Odborne navrhnutou kombináciou NOVEJ aviváže Lenor Professional a Ariel Professional získate po každom praní neodolateľne čistú, hebkú a sviežu bielizeň. Každý, kto niekedy zažil ten príjemný pocit, keď sa zahalí do nadýchaného sviežo voňajúceho uteráka alebo luxusne hebkého županu, potvrdí, že čistá bielizeň neznamena len bielizeň bez škvŕn. Medzi profesionálmi často pánuje mylná predstava, že po sušení v sušičke je bielizeň dostatočne hebká. To ale

nie je pravda. Kombinovaná sila Arielu a Lenoru prináša neodolateľnú hebkosť zakaždým.

Navyše, používanie iba pracieho prostriedku, môže dlhodobo opotrebovať vlákna. Pranie spoločne s avivážou je efektívnejšie – prací prostriedok odstráni všetku špinu a škvŕny, zatiaľ čo aviváž zaručí jedinečnú hebkosť, dlhotrvajúcu sviežosť a vôňu. Výsledkom prania je hebká a svieža bielizeň, a to aj po sušení v sušičke.

NOVÉ ZLOŽENIE S HEBKOSŤOU RASTLINNÉHO PÔVODU*

Pri výbere pracích prostriedkov môže tiež záležať na tom, aby neobsahovali príliš veľké množstvo chemikálií a nepoškodzovali životné prostredie. NOVÁ aviváž Lenor Professional Sensitive tieto obavy rozptyľuje. Lákavú hebkosť bielizne dosahuje totiž pomocou zmäkčujúcich zložiek rastlinného pôvodu.** Je navyše dermatologicky testovaná a schválená organizáciou Skin Health Alliance (Alianciou pre zdravie pokožky). Obsahuje menej parfumov, čím zabráňuje podráždeniu pokožky a bielizeň má zároveň jemnú a sviežu vôňu.

„Pri vývoji nového zloženia aviváže sme sa pri aktívnych zmäkčujúcich látkach snažili prejsť na kvalitné rastlinné suroviny a používať účinnejšiu technológiu parfumácie, ktorá znižuje našu chemickú stopu,“ hovorí Tiffany Dufton, vedúca vedecká pracovníčka spoločnosti P&G Professional. „Týmto spôsobom získavate všetku sviežosť, na ktorú ste pri Lenore zvyknutí, spolu s hebkosťou rastlinného pôvodu.“**

P&G Professional má v opatrovateľskom sektore viac ako 110-ročné skúsenosti. Rozumie teda výzvam, ktorým opatrovateľské zariadenia pri starostlivosti o bielizeň čelia, a vytvárajú inovatívne a šetrné produkty, ktoré splňajú konkrétne potreby. Poslaním P&G Professional je zaisťovať, prostredníctvom svojich spolaľhivých značiek, aby sa každá skúsenosť počítala. Po celý život sme si zvykli na značky, ktorým dôverujeme pre použitie v našich vlastných domovoch, najmä v kategóriách čistenia a prania. Známe názvy značiek a logá, ktoré sú súčasťou radu P&G Professional, pomáhajú ľuďom nabudieť pokoj pri ich prvom príchode do zariadení sociálnych služieb a pomáhajú budovať porozumenie, že čistenie a hygiena sú kvalitne udržiavané.

*Hebkosť Lenoru tvoria z 85 % zložky rastlinného pôvodu.

Aj tak sú všetci pracovníci v sociálnych službách
frajeri v podaní Petra Nagya

NÁRODNÁ CENA STAROSTLIVOSTI

Galavečer otvorila predsedníčka APSS v SR
a autorka projektu DOBRÉ SRDCE Anna Ghannamová

DOBRÉ SRDCE 2022

ADY HAJDU: „ĎAKOVAŤ ZAMESTNANCOM V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH ZA ICH KAŽDODENNÚ PRÁCU JE MOŽNO TROCHU NETRADIČNÉ. SME ZVYKNUTÍ, ŽE SA KAŽDOROČNE ODOVZDÁVAJÚ CENY ZA KULTÚRNE POČINY, FILMY, ÚSPEŠNÉ TELEVÍZNE RELÁCIE, ARCHITEKTONICKÉ, ČI HUDOBNÉ DIELA, ALEBO LEN TAK ZA KRÁSU... NIE JE ZVYKOM OCEŇOVAŤ NEVIDITEĽNÚ PRÁCU ĽUDÍ V POZADÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB. ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SA ROZHODLA UKÁZAŤ VEREJNOSTI TÝCH, KTORÍ OPLÝVAJÚ PREDOVŠETKÝM KRÁSOU DUCHA. ICH DENNODENNÁ PRÁCA JE V NAŠEJ SPOLOČNOSTI ROVNAKO DÔLEŽITÁ AKO OSTATNÉ VIDITEĽNÉ SLÁVNE DIELA. MOŽNO NEMAJÚ ŠPECIÁLNE TALENTY A NEPATRIA IM PÓDIÁ, NO PRE ŽIVOT CHORÝCH, STARÝCH A BEZMOCNÝCH SÚ NENAHRADITEĽNÍ“

Tento prológ v pondelok 12. 9. 2022 uviedol Galavečer Národnej ceny starostlivosti DOBRÉ SRDCE. Tretí ročník opäť ukázal veľké emócie, dojatia a nechýbalo ani „standing ovation“. Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR podľa zúčastnených opäť povýšila oslavu pracovníkov v sociálnych službách na vyšší level. Večer plný emócií sa začal predstavením členov poroty DOBRÉHO SRDCA. V 3. ročníku Národnej ceny starostlivosti o víťazoch v siedmych kategóriách rozhodovali: štátna tajomníčka MPSVR SR Soňa Gaborčáková, štátna tajomníčka MZ SR Lenka Dunajová Družková, Komisárka pre osoby so

zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská, predsedníčka Komory opatrovateľiek Slovenska Dana Grafíková, Michaela Bagalová z Bratislavského dobrovoľníckeho centra, podpredsedníčka APSSS v SR Doc. MUDR. Božena Bušová. Na čele poroty stála predsedníčka APSS v SR a autorka celého projektu Anna Ghannamová. Ešte pred spustením vyhlasovania výsledkov očarila svojou autorskou piesňou – Chtela bych znát - víťazka Superstar z roku 2018 Tereza Mašková. Laureátkou najzakladanejšej kategórie v sociálnych službách – Opatrovateľka, bola porotou vybraná Viera Gazdová, ktorá pracuje v Domove pre seniorov

Cenu víťazke v kategórii opatrovateľka odovzdávajú
Župan TTSK Jozef Viskupič a zástupkyňa Generálneho
partnera spoločnosti Hartmann - Rico - Ľubica Bezelli

Cenu pre najlepšiu sestru odovdal
zástupca Professional Support Ivo Duchoň
a riaditeľ VŠZP Richard Strapko

Golden Age v Liptovskom Mikuláši. Cenu vyhlásila zástupkyňa generálneho partnera DOBRÉHO SRDCA spoločnosti Hartmann – Rico Ľubica Bezelli a odovzdal ju župan Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič. Víťazka poďakovala najmä tým, ktorí ju nominovali ako aj starkým, ktorým „pomáha zvládať kríže, ktoré im život nadelil“. V zariadeniach sociálnych služieb nie sú v súčasnosti tzv. „tancujúci seniori“, ako tomu možno bolo voľakedy v pôvodných domovoch dôchodcov, ktoré už na Slovensku nemáme. Dnes sú v zariadeniach ľudia s vysokými stupňami odkázanosti a až 68 % z nich v tým najťažších: V a VI, pričom vyše

40 % z nich má psychiatrické diagnózy. Nie náhodou je preto druhou podstatnou kategóriou Národnej ceny starostlivosti DOBRÉ SRDCE aj kategória SESTRA v sociálnych službách! Víťazku vyhlásil obchodný riaditeľ spoločnosti Professional Support Ivo Duchoň a ocenenie z rúk generálneho riaditeľa Všeobecnej zdravotne poisťovne Richarda Strapka si odniesla Jarmila Žolnová. Svoj pracovný život zasvätila ťažko chorým a umierajúcim deťom v Centre pre deti a rodiny v Košiciach. Kolobeh života a zrodenia tematicky obrazne uzavrel na pódiu Peter Nagy s krásnou piesňou Agáty. „To, čo som videl na dokrútkach ma veľmi dojalo. Tí ľudia si zaslúžia veľkú úctu

Veľmi emotívne začal a končil program Ady Hajdu

Cenu v kategórii Poskytovateľ získalo zariadenie Maják n.o, odovzdali zástupkyňa spoločnosti Kimberly-Clark Depend Zuzana Velická a prezident českej asociácie poskytovateľov Jiří Horecký

Cenu za odborného pracovníka odovzdal Jiří Gajdoš, riaditeľ divízie entrálnej výživy za značku Nutridrink

Cenu za Výnimočný počín získala zakladateľka APSS v SR Milada Dobroťková

a rešpekt,“ neskrýval svoje dojatie Peter Nagy. Jeho vystúpenie posunulo program do kategórie Odborný pracovník v sociálnych službách. Vyhlásenia víťaza sa zhostil župan Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba a ocenenie víťazke Milade Šuchtovej odovzdal riaditeľ divízie entrálnej výživy za značku Nutridrink Jiří Gajdoš. „Je to pre mňa veľké morálne ocenenie. Znamená to, že prácu, ktorú robím, robím dobre a som na správnom mieste. Bola som veľmi dojatá, prišla ma podporiť celá rodina,“ prezradila Milada Šuchtová, ktorá je masérka v zariadení Slnecny dom v Humennom. V manažérskej kategórii mala anketa v tomto roku jediného mužského zástupcu. Je realitou, že sociálne služby zamestnávajú najmä ženy, preto je skvelé, keď sa v nomináciách objavajú aj muži. A práve Slavomíra Švajku, ktorý od svojej mladosti riadi malé zariadenie rodinného typu Dom Charitas svätej rodiny, vybrala porota za najlepšieho manažéra v sociálnych službách. Výnimočnosťou je jeho všestrannosť riadenia domu na polceste, ktorého sa chopil ako mladík a s klientami v zariadení akoby rovnocenne žil. Laureáta vyhlásil Karol Šebo z vinárskej spoločnosti Shebo Winery a cenu mu odovzdal ďalší z partnerov Dobrého Srdca – zástupca spoločnosti Christenys Peter Sládek. Mimoriadnym umeleckým spestrením tohtoročnej edície bolo aj baletné predstavenie Carmen. Vystúpenie prvého sólistu SND Andreja Szaba s partnerkou Siinou Inari Ailasmaa mnohých veľmi, ale príjemne prekvapilo. Kúsok vysokého umenia v programe si vyslúžil veľký potlesk. Medzi dobrovoľníkmi boli v tomto roku iba dve nominácie. Dôvodom bolo odstúpenie jednej z kandidátok, nakoľko v čase výberu ukončila svoju dobrovoľnícku činnosť. V pomyselnom „súboji“ medzi výpravkyňou vlakov Ľubicou Štugnerovou, ktorá sa venuje mnohým klientom v Brezne a prezidentkou Fóra pre pomoc starším, ktorá vyše 30 rokov drží nad vodou krízový

telefonickú linku Fóra starších nakoniec získala ocenenie väčšiny porotcov druhá menovaná. „Najväčším ocenením je pre mňa vždy úsmev a radosť ľudí, ktorým pomáhame. Ak sa vám niekto poďakuje, tak je to naozaj niečo výnimočné. Pomohli sme trom generáciám ľudí, niektorých týrali 45 rokov a nikto si to nevšimol. Toto je pre mňa úžasné, je to bonus, že si niekto všimol moju prácu. A prostredníctvom ocenenia sa mnohí dozvedia, že sú tu starí ľudia, ktorí potrebujú pomoc, starostlivosť a aj iný postoj celej spoločnosti,“ zverila sa Ľubica Gálisová. „Práve v tejto kategórii mi bolo veľmi ľúto, že nemôžu cenu dostať všetci nominovaní,“ zverila sa po skončení Galavečera predsedníčka poroty Anna Ghannamová. „Ľubica Štugnerová patrí medzi najvzácnejšiu skupinu dobrovoľníkov, ktorí po svojej nie ľahkej práci z úplne iného súdka, idú namiesto relaxu a odpočinku pomáhať a robiť spoločnosť ľuďom s odkázanosťou. Pre mňa osobne sú víťazkami obe „Ľubice“,“ dodala Anna Ghannamová. Laureátku v tejto kategórii vyhlásili zástupcovia partnerov Dobrého Srdca a to Ivan Solenský z Bratislavského obchodného domu Prior a zástupca Českej mincovne Michal Drtina. Veľmi silné nominácie sa v tomto roku opäť objavili v kategórii Poskytovateľ sociálnych služieb. Ani tí, ktorí natáčali profilové videá, netušili ako sa nakoniec rozhodne porota. Výber troch zariadení, ktoré do finále zvolila docentka Božena Bušová, podpredsedníčka APSS v SR celej porote pridal ťažký oriešok. Nakoniec viac hlasov porotcov získala nezisková organizácia Maják z obce Sady nad Torysou. Práve v nej sa starajú o hluchoslepých klientov a malbou im pomáhajú k vyjadrovaniu emócií. Čarovná atmosféra tohto miesta sa preniesla na všetkých divákov, ktorí sledovali reportáž z tohto zariadenia. Vyhlásenie ceny pripadlo Zuzane Velickej zo spoločnosti Kimberly-Clark zástupkyňi generálneho partnera APSS v SR na rok 2022 a zároveň Hlavného partnera programu DOBRÉ SRDCE. Samotné ocenenie odovzdal prezident Asociácie poskytovateľů sociál-

Cenu naj manažérovi Slavomírovi Švajkovi odovzdal Karol Šebo z Šebo Winery a Peter Sládek zo spoločnosti Christeys

V kategórii Dobrovoľník vybrala porota za víťazku Ľubicu Gálisovú z Fóra pre starších. Cenu odovzdali Ivan Solenský z Bratislavského obchodného domu Prior a zástupca Českej mincovne Michal Drtina

Éterická Tereza Mašková
a jej interpretácia Hallelujah

Baletné číslo v podaní prvého sólistu SND
Andreja Szaba a jeho partnerky Siiny Inari Aillasmaa

ních služieb ČR a European Ageing Network Jiří Horecký. Čas pred vyhlásením poslednej kategórie opäť vyplnila krásnym hudobným číslom Hallelujah Tereza Mašková. Po jej vystúpení už prišlo tradičné vyvrcholenie Národnej ceny starostlivosti – DOBRÉ SRDCE a to kategória Výnimočný počín v sociálnych službách. Cenu spoločne s autorkou programu, predsedníčkou asociácie Annou Ghannamovou odovzdal aj Ady Hajdu – nová tvár projektu. Výnimočným počínom bola v tomto roku ocenená zakladateľka Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb Milada Dobrotková. „Ďakujem vám, som veľmi poctená. Ďakujem vám všetkým, ktorí ste poskytovateľmi v sociálnych službách a robíte dobro klientom, o ktorých sa staráte. Asociácia poskytovateľov sa rokmi stala ústami, očami a ušami poskytovateľov a najmä ich odkázaných klientov, pretože oni sami nemôžu byť partnermi našich politikov, ministerstiev či samospráv, ktorí tvoria prostredie a zákony pre sociálne služby. A aby tie zákony boli funkčné a aby slúžili ľuďom, tak na to je tu asociácia. Želám jej k tomu veľa síl, zdravia a entuziazmu.“ Všetci ocenení si na záver galaprogramu zaspievali spolu s Petrom Nagyom hit „Aj tak sme stále frajeri!“ Pretože dávať zraniteľným istotu v tejto dobe neistoty je frajerina. A to robia všetci poctiví pracovníci sociálnych služieb pre svojich klientov. Preto je na mieste zviditeľňovať ich ťažkú, ale krásnu prácu a dávať ju za príklad. Právom im patril 12. 9. 2022 Galavečer DOBRÉ SRDCE v Starej tržnici. „DOBRÉ SRDCE vzniklo preto, aby sme vzdali hold ľuďom v pomáhajúcich profesiách. Aby sme

verejnosti povedali, že práca v sociálnych službách nie je charita. Je to profesionálna služba, ktorá vyžaduje nielen odborné vedomosti a znalosti, ale aj veľkú lásku k ľuďom. Ako taká má požívať úctu spoločnosti a má mať adekvátne morálne, ale aj finančné ohodnotenie. Na Slovensku to stále tak nie je ale ja verím, že raz to vybojujeme a presvedčíme politikov, aby s tým niečo zásadné urobili. Naša asociácia nevie meniť zákony, nemáme kľúče od štátneho rozpočtu tak ako vláda a poslanci, ale značnou mierou prispievame práve k morálnemu ohodnoteniu práce v sociálnych službách. Práve Národnou cenou starostlivosti DOBRÉ SRDCE.“ uviedla koordinátorka DOBRÉHO SRDCA a predsedníčka APSS v SR Anna Ghannamová.

Eva Gantnerová a Juraj Mikloš

Autorom ocenenia - sklenenej plastiky, ktorú získavajú víťazi kategórií je opäť študent katedry úžitkového umenia VŠVÚ Dominik Pirháč. Kreatívnu časť kampane si pod svoje krídla zobrala agentúra Imagons. Réžie dokrútok, príbehov finalistov v ich prirodzenom prostredí sa ujal Branislav Gotthardt a celý galavečer režíroval Ladislav Halama. Galavečer už tretí rok moderoval skvelý Juraj Bača. Víťazi si okrem sklenenej ceny odniesli z Galavečera aj d'akovnú pamätnú zlatú mincu od Českej mincovny. Veľká vďaka patrí partnerom DOBRÉHO SRDCA 2022, bez ktorých by takéto veľkolepé zakončenie celonárodnej ankety o najlepších pracovníkov v sociálnych službách nebolo možné. Generálnym partnerom Národnej ceny starostlivosti DOBRÉ SRDCE 2022 je spoločnosť HARTMANN RICO, Hlavným partnerom spoločnosti: Kimberly Clark – DEPEND, Bratislavský obchodný dom PRIOR a Česká Mincovna. Partnermi tohto ročníka boli spoločnosti Nutricia, Christeys, Iresoft, Professional support, 2P Servis a Shebo Winery. APSS v SR ďakuje za podporu aj Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny, Trnavskému samosprávnemu kraju a Bratislavskému samosprávnemu kraju. Mediálnu podporu poskytla projektu agentúra TASR a vydavateľstvo MAFRA s titulmi: Zdravotnícke noviny, Hospodárske noviny a Eurotelevízia. Galavečer odvysielala 22. 9. 2022 RTVS na dvojke. Jeho záznam si môžete nájsť v archíve RTVS. Za spoluprácu na projekte a za možnosť odvysielat' ho pre divákov SR preto patrí veľká vďaka vedeniu RTVS, ale aj producentovi Vladimírovi Burianekovi, dramaturgovi Pavlovi Chovancovi a celému štábu RTVS.

Zástupkyňa Generálneho partnera DS 2022 -
Hartmann - Rico, Ľubica Bezeli

Na Dobré Srdce 2022 prišli aj zástupcovia
z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny
na čele s Jánom Hudákom

Župani Juraj Droba (BSK) a Jozef Viskupič (TTSK)
obklopení elegantnými dámami

Ľubica Štugnerová nominovaná v kategórii
Dobrovoľník s mamou a predsedníčkou
APSS v SR Annou Ghannamovou

Zuzana Dolinková (Hlas-SD) a Erik Tomáš
(poslanec NR SR za stranu Hlas-SD)

Zástupcovia spoločnosti Hlavného partnera DS 2022 -
Kimberly-Clark Depend s Annou Ghannamovou a Jiřím Horeckým

Gizka Oňová v objatí s nominovanou
v kategórii Manažér, Vierkou Mrázovou

Zľava - Podpredsedníčka APSS v SR Božena
Bušová, štátna tajomníčka Ministerstva
zdravotníctva Lenka Dunajová Družkovská
a autorka projektu Anna Ghannamová

Ako? Prvú lastovičku zaznamenávame v Žilinskom samosprávnom kraji, ktorý sa rozhodol zriadiť na Strednej zdravotníckej škole Liptovský Mikuláš nový učebný odbor: opatrovateľ. Predsnička Žilinského samosprávneho kraja **ERIKA JURINOVÁ**, ktorá má v SK8 na starosti práve sociálnu oblasť nám prezradila viac:

Čo je cieľom tohto záslužného projektu?

Našou snahou a cieľom projektu je prilákať mladých ľudí do opatrovateľského prostredia, zatraktívniť podmienky vzdelávania, zvýšiť odbornosť i status povolania opatrovateľ - opatrovateľka a zároveň kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedno s druhým súvisí a kvalita služieb závisí aj na ľuďoch, ktorí ich poskytujú. Opatrovateľská starostlivosť si vyžaduje podporu aj vo forme odborného vzdelávania a výchovy, i toto sú faktory, ktoré ovplyvňujú kvalitu života klientov i pracovné prostredie opatrovateľiek a opatrovateľov.

Z akého dôvodu ste sa tejto iniciatívy chytili práve v ŽSK, čo konkrétne vás k tomu viedlo?

Práca opatrovateľiek v zariadeniach sociálnych služieb nie je jednoduchá a počas pandémie COVID-19 sa stala ešte viac náročnou a to nielen po fyzickej, ale i psychickej stránke. A práve v tomto období sa vyhrotil

problém s nedostatkom personálu. Opatrovateľky zostali PN alebo v karanténe, mnohé dlhodobo. Hoci nám vtedy veľmi pomohli dobrovoľníci a študenti medicíny, za čo sme veľmi vďační, bolo to len dočasné rieše-

nie. Prax potvrdila, že opatrovateľiek je málo a veľká časť z nich sa blíži k dôchodkovému veku. Uvedomujeme si, že ak chceme zabezpečiť kvalitné a dostupné sociálne služby aj v budúcnosti, je nutné začať s prípravou odborného personálu už dnes.

Bolo náročné presadiť vznik nového študijného odboru? Ako sa k tomu postavilo MPSVR SR a bolo ťažké presvedčiť MZ SR?

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny uvítalo zvýšenie kvalifikácie pracovníkov v sociálnych službách a zároveň nás odporučilo na ministerstva zdravotníctva. Tu sme sa stretli s vysokou odbornosťou a zánietením profesorky Moniky Jankechovej, aj vďaka ktorej bolo ministrom zdravotníctva podpísané rozhodnutie o schválení a zaradení nového učebného odboru odborný opatrovateľ do zoznamu študijných odborov Strednej zdravotníckej školy v Liptovskom Mikuláši s účinnosťou od 1. septembra 2022. Zároveň je odbor súčasťou štátneho vzdelávacieho programu.

Kedy presne začne tento odbor fungovať a ako?

Vyučovanie jednoročného odboru v externej forme štúdia začína od septembra nového školského roka 2022/23. A keďže ide o štátny vzdelávací program, štúdium bude bezplat-

né. Výučba bude prebiehať večernou formou, v rozsahu minimálne 384 hodín, z toho 224 hodín teoretického vzdelávania a 160 hodín odbornej praxe. Štúdium bude ukončené záverečnou skúškou a absolventi štúdia získajú výučný list. Po roku sa experimentálne overovanie vyhodnotí a ŽSK bude pokračovať v príprave, aby sa odbor mohol vyučovať aj v dennej forme štúdia. Stredná zdravotnícka škola v Liptovskom Mikuláši prešla nedávno komplexnou obnovou, patrí k najmodernejším v rámci Slovenska, takže absolventi získavajú poznatky v škole moderného typu.

Ide teda o ročné štúdium, ale vzhľadom na počet hodín v porovnaní so súčasnými kurzami je to len o 164 hodín viac. Bude to stačiť? V čom bude zásadná odlišnosť od súčasnej prípravy na toto povolanie?

Jednou z podmienok uchádzačov o jednoročné večerné externé štúdium je mať absolvovaný opatrovateľský kurz, čiže 220 hodinový kurz je základ, ktorý musia študenti ovládať a môžu sa vzdelávať ďalej. Oproti súčasnej príprave na povolanie máme do vzdelávacieho procesu zaradené predmety ako opatrovateľstvo, zdravotveda, prvá pomoc a podobne. Ponúkne moderné a dynamické osnovy a najnovšie trendy v poskytovaní sociálnych služieb. Zapojených máme vysokokvalifikovaných pedagógov ako napr. doc. PhDr. Irena Kamanová, PhD., MPH – vysokoškolská pedagógka z Katolíckej univerzity v Ružomberku. Študenti budú svoju prax vykonávať v moderne vybavených stážových pracoviskách pod dozorom kvalifikovaného personálu.

Odborná prax má často skúsenosť, že súčasné opatrovateľské kurzy, ktoré realizujú rôzne agentúry, majú aj rôznu kvalitu a nie vždy so opatrovateľky a opatrovatelia nazaj dobre odborne pripravený pre prax. Ako to bude s týmto študijným odborom? Garantujete kvalitu prednášateľov a teda aj výuky?

Garantom študijného odboru je PhDr. Mária Kovalová. PhD. MHA.MBA z Akadémie vzdelávania a výskumu v sociálnych službách v Holíči. Systém výučby sa bude opierať o opatrovateľský model Moniky Krohwinkel, ktorá sa zasadzuje generalistické opatrovanie. To je momentálne presadzované

Erika Jurinová

nielen v škandinávskych krajinách, ale aj v Nemecku. Jeho podstata spočíva vo flexibilitě, to znamená, že absolvent tohto vzdelávania vie vykonávať svoju prácu v každom druhu poskytovaných sociálnych služieb.

Nároky na kvalitu služieb v dlhodoobej starostlivosti rastú nielen zo strany prijímateľov a ich príbuzných, ktorí za službu platia nemalé peniaze, ale zvyšujú sa aj zo zákona. Štandardy kvality a nový Zákon o inšpekcii vyžadujú už značné znalosti aj z oblasti ľudských práv. Aj toto bude predmetom výučby v danom odbore?

Znalosti z oblasti ľudských práv sú štandardom v predmete Sociálne služby.

Do zariadení chodia ľudia v čoraz ťažších zdravotných stavoch, ale na trhu nie je dostatok sestier ani pre zdravotníctvo, nie je ešte pre sociálne služby. Bude sa na to myslieť pri príprave absolventov v tomto odbore? Zvýši kompetencie opatrovateľiek napríklad pri podávaní liekov, čo dnes podľa legislatívy nemôžu robiť, ale v praxi robia a sú vlastne oni aj poskytovatelia v nezákonnom stave?

Naším cieľom nie je zvyšovať kompetencie opatrovateľov, ale prioritne posilniť opatrovateľský úsek v poskytovaní sociálnych služieb. Aktuálne na základe informácií od členov Komory opatrovateľov Slovenska chýba viac opatrovateľov v poskytovaní sociálnych služieb ako zdravotných sestier v zdravotníckych zariadeniach.

UČEBNÝ ODBOR: OPATROVATEĽ

TO, ŽE NA SLOVENSKU JE NEDOSTATOK OPATROVATEĽIEK PRE ĽUDÍ ODKÁZANÝCH NA POMOC, JE ZNÁME AJ LAICKEJ VEREJNOSTI. O PRÍČINÁCH TOHTO STAVU SA UŽ HOVORÍ MÁLO. JEDNOU Z NICH JE AJ SKUTOČNOSŤ, ŽE BÝVALÉ VLÁDY UROBILI NA SLOVENSKU Z TOHTO POVOLANIA POVOLANIE POSLEDNEJ MOŽNOSTI. V SNAHE ZNIŽOVAŤ ŠTATISTIKY NEZAMESTNANOSTI ÚRADY PRÁCE HRADILI FINANČIE NA OPATROVATEĽSKÉ KURZY DLHODOBO NEZAMESTNANÝM ĽUĐOM A TAK SA OPATROVATEĽOM SA STÁVAL AJ ČLOVEK, KTORÝ UŽ INÚ PRÁCU INDE NEZOHNAL A STAL SA NÍM NERAZ KTOKOL'VEK. PRITOM NÁROKY NA KVALITU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB, ČI UŽ V TERÉNNEJ, ALEBO REZIDENČNEJ SLUŽBE DLHODOBEJ STAROSTLIVOSTI RASTÚ A ODBORNÁ PRAX PRETO UPOZORŇUJE, ŽE 220 HODINOVÝ OPATROVATEĽSKÝ KURZ PRE KOHOKOL'VEK NA TÚTO NÁROČNÚ ODBORNÚ PRÁCU UŽ NESTAČÍ A JE NUTNÉ MOTIVOVAŤ PRE TOTO SÍCE NÁROČNÉ, ALE KRÁSNE POVOLANIE MLADÚ GENERÁCIU.

Kedže v SK8 máte na starosti sociálne veci, budete sa snažiť presadiť vznik tohto odboru aj do iných krajov? Prejavili o to niektorí predsedovia krajov záujem?
Veľmi ma teší, že náš koncept vzdelávania opatrovateľiek zaujal a samosprávne kraje prejavili iniciatívne záujem o otvorenie nového učebného odboru aj v ich územnej samospráve.

Máte už záujemcov o tento študijný odbor? Aká bude kapacita žiakov?
V termíne podania prihlášok na štúdium nového učebného odboru odborný opatrovateľ bolo doručených na Strednú zdravotnícku školu v Lip-tovskom Mikuláši 37 prihlášok, čo prevýšilo kapacitu. Do prvého ročníka externej formy sme v tejto prvej fáze prijali 20 študentov.

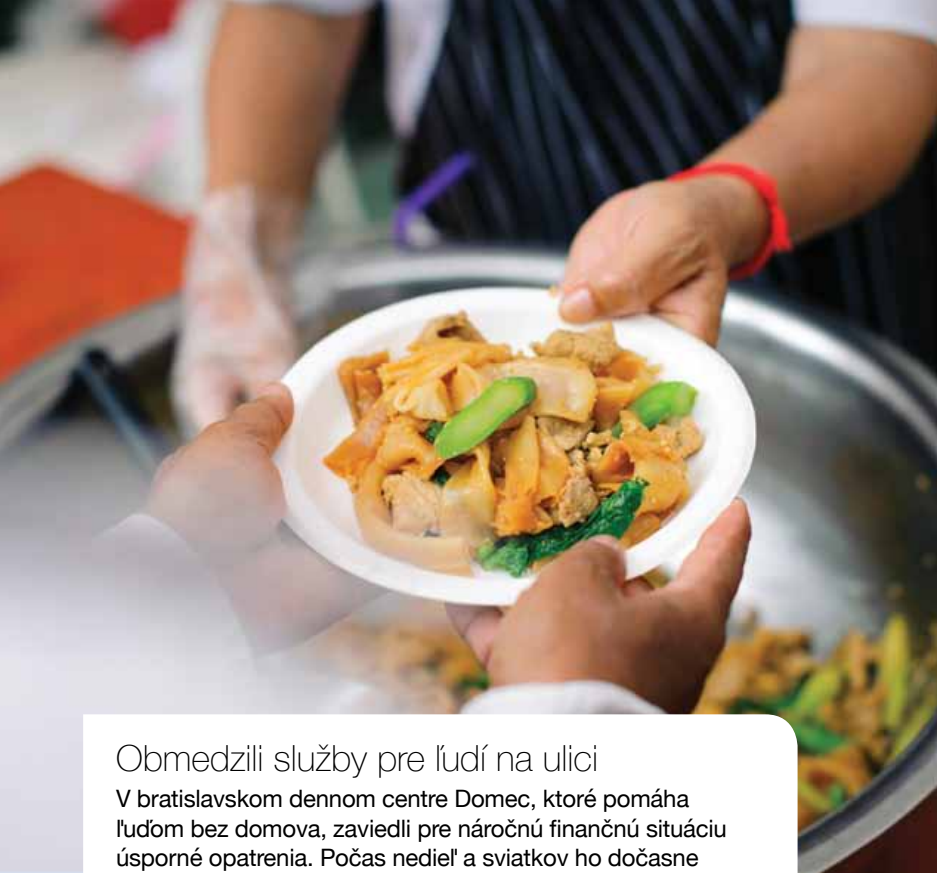
Musia absolventi pracovať len v ŽSK, respektíve neobávajú sa, že odídu pracovať do zahraničia a investícia a snaha vás a kraja vyjde nazmar?
Predpokladám, že záujem bude vysoký a absolventi ostanú pracovať aj v našom kraji. Budú pripravení na výkon opatrovateľských činností v domácej opatrovateľskej starostlivosti a v zariadeniach sociálnych služieb.

Zvýšenie vzdelania, kompetencií a statusu je dôležité, ale podstatný je aj plat za takúto ťažkú prácu. Nemal by byť radikálne vyšší? Súčasná vláda má zvýšenie v programovom vyhlásení, myslíte, že dostojí svojmu slovu?
Opatrovateľky je potrebné motivovať lepšími pracovnými podmienkami, ale hlavne finančne ohodnotiť. Aj prostredníctvom vzdelania v novom učebnom odbore bude poskytovanie sociálnych služieb profesionálne postavené na odbornosti opatrovateľiek. Takže áno, adekvátne ohodnotenie a zvýšenie platu opatrovateľov je dôležité a je aj jednou z hlavných priorit ŽSK.
Zhovárala sa Anna Ghannamová

Predmety, v ktorých sa budú študenti vzdelávať:
Zdravoveda
Opatrovateľstvo
Opatrovateľstvo – cvičenia
Prvá pomoc
Sociálne služby
Psychológia a komunikácia

Absolvent bude mať vedomosti z organizácie zdravotnej a sociálnej starostlivosti, bude
Ovládať a používať odbornú terminológiu odboru
Ovládať základné princípy zdravotníckej etiky
Ovládať poznatky z oblasti opatrovateľstva, stručne poznatky zo zdravotvedy a prvej pomoci
Ovládať poznatky základov hygieny a epidemiológie
Ovládať poznatky zo starostlivosti o pomôcky a prostredie
Ovládať základné poznatky o diétach a podávaní stravy dospelým klientom, popísať a vysvetliť technické základy zloženia prístrojov a zariadení používaných v odbore a ich funkciu
Ovládať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia
Ovládať základne poznatky z geriatrickej a geronto-psychiatrickej starostlivosti
Ovládať základne poznatky z vývinovej psychológie a vývoja dieťaťa
Popísať metódy, postupy a techniky na podporu psychického, fyzického a duchovného zdravia človeka
Ovládať modely organizovania všedných aj sviatočných dní a denného programu klientov
Ovládať základné poznatky z tímovej práce a manažmentu času
Ovládať základné poznatky z administrácie a dokumentovania odborných výkonov

Absolvent bude disponovať požadovanými zručnosťami. Absolvent vie:
Zvoliť najefektívnejší postup pri vykonávaní opatrovateľských činností
Vykonávať základnú starostlivosť o pomôcky, o posteľ klienta a prostredie
Vykonávať dezinfekciu a sterilizáciu
Vykonávať základný hygienický filter u dospelého klienta,
Podieľať sa na starostlivosti o vyprázdnňovanie klienta,
Aplikovať základy hygieny práce - obsluhovať prístroje a zariadenia používané v odbore, vykonávať ošetrovanie a údržbu prístrojov a zariadení používaných v odbore
Postupovať v zmysle zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, ochrany životného prostredia,
Vykonávať kvalifikovane základné odborné výkony opatrovateľskej starostlivosti
Racionálne riešiť jednoduché problémové situácie, dodržiavať normy, parametre kvality opatrovateľských výkonov,
Využívať informačné a SMART technológie pri riešení odborných úloh
Poskytovať prvú pomoc podľa svojich odborných schopností a zabezpečiť ďalšiu odbornú pomoc
Vytvárať a udržiavať zdravý a bezpečný životný a obytný priestor pre všetky vekové skupiny,
Aplikovať metódu pozorovania sociálneho správania, zdravotného stavu a vitálnych hodnôt klientov, overovanie a dokumentovanie svojho pozorovania, využívanie získaných informácií na plánovanie a uskutočňovanie ďalšieho procesu opatrovateľskej starostlivosti
Podávať lieky per os – tabletky, kvapky z opatrovateľského hľadiska a rozpoznávať ich možné vedľajšie účinky, indikáciu, použitie a skladovanie liečiv v súlade s nariadením lekára
Vykonávať opatrovateľské opatrenia a úkony na zaopatrenie zomrelého
Vedieť reagovať na mimoriadnu situáciu v krízovom riadení
Profesionálne komunikovať

Obmedzili služby pre ľudí na ulici

V bratislavskom dennom centre Domec, ktoré pomáha ľuďom bez domova, zaviedli pre náročnú finančnú situáciu úsporné opatrenia. Počas nedeľ a sviatkov ho dočasne zatvorili a obmedzili rozpočet na nákup potravín. Informáciu potvrdilo občianske združenie Vagus, ktoré za ním stojí. Pripomenulo, že ľudia sa môžu zapojiť do jeho finančnej zbierky či dobrovoľníctva.
„Výdaj stravy považujeme za jednu z dôležitých služieb v našom centre, a preto robíme všetko pre to, aby sme ju mohli poskytovať aj naďalej v nezmenenom režime. Momentálne neposkytujeme stravu v nedeľu a počas sviatkov, keď je aj denné centrum zatvorené,“ povedala výkonná riaditeľka združenia Alexandra Kárová.
K úsporným opatreniam museli v centre pristúpiť pre náročnú finančnú situáciu. Platíť by mali dva mesiace. Kárová vysvetli-la, že opatrenia pomôžu ušetriť financie. „Tie plánujeme použiť počas zimných mesiacov, kedy to bude najviac potrebné,“ priblížila.

Marginalizovaným skupinám pomáhame nedostatočne

Európska komisárka pre rovnosť Helena Dalliová vidí u nás nedostatočné výsledky v zlepšovaní situácie marginalizovaných rómskych komunít vzhľadom na dostupné zdroje z eurofondov. - „Európska únia dáva množstvo prostriedkov na tento účel, ale musíme vidieť, že tieto prostriedky sa využívajú správnym spôsobom a naozaj pomáhajú týmto komunitám zlepšiť ich život,“ uviedla počas stredajšej návštevy na východnom Slovensku. Dalliová navštívila rómsku osadu Habeš v Sečovciach a obec Kecerovce, v Košiciach diskutovala so zástupcami mimovládnych organizácií. Na základe svojej skúsenosti konštatovala, že je potrebné ešte veľa vecí zmeniť, a to napriek niektorým pozitívam v oblastiach, ako je bývanie či vzdelávanie. „Dôležitý aspekt, ktorý som videla, je stále problém segregácie – keď je rómska komunita odrezaná od zvyšku spoločnosti, a to je to, čo nechceme, aby sa dialo, hovoríme o rómskej inklúzii, to je naša politika,“ povedala.

NOVINKY Z TASR

Osobnosti podporili charitatívny projekt Misia

Herci, moderátori či olympionici absolvovali desiaty ročník charitatívneho projektu osobností Misia – Aby bol svet lepší. Na bicykloch v úlohách špeciálnych kuriérov jazdili po Bratislave a vďaka doručovaniu vyzbierali 10 376 eur. Vyzbierané financie budú slúžiť na nákup zdravotných pomôcok pre konkrétne deti. Projekt tento rok podporili napríklad herečky Karin Haydu a Zuzana Vačková, tiež herci Martin Mňahončák, Juraj Bača a Maroš Krámar. Ako kuriéri doručovali umelecký certifikát všetkým, ktorí si ho objednali. Každý rok sú vybrané deti s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré na zlepšenie svojho stavu potrebujú pomôcku, rehabilitáciu či inú pomoc. Tento rok sa projekt konal pre päť konkrétnych detí a tiež pre deti z rehabilitačného centra v Kežmarku a zo špeciálnej základnej školy so škôlkou v Bratislave.

Vzniklo nové Dobrovoľnícke centrum Trnavského kraja

Dobrovoľnícke aktivity a zoskupenia má ambíciu odteraz zastrešovať novozaložené Dobrovoľnícke centrum Trnavského kraja. Jeho činnosť odštartovali v Trnave v rámci Dobrodňa, na ktorom sa predstavovali voluntaristické združenia. Centrum našlo oporu v Krajskej inovačnej a rozvojovej agentúre a na Trnavskom samosprávnom kraji, ktorý jeho vznik podporil grantovými prostriedkami. Manažérka dobrovoľníckeho centra Zuzana Šujanová uviedla, že Trnavský kraj zostal jediným, kde takéto centrum pre organizácie mimovládneho sektora ešte nefungovalo. „V začiatku potrebujeme utvoriť databázu a súbežne dostávať do povedomia verejnosti aktivity a združenia. Vysvetľovať ľuďom, aké benefity dobrovoľníctvo prináša a prepájať ich s tými, ktorí pomoc v rôznych podobách potrebujú,“ povedala. Zároveň sa pripravujú ľudí vzdelávať a skvalitňovať dobrovoľnícke služby i programy. Podľa Šujanovej sa dobrovoľníctvu môže venovať každý, na veku či vzdelaní nezáleží. „Stačí jednoduchou činnosťou, ako je zberanie odpadkov alebo pomáhať nejakej organizácii pri správe webu, ponúknuť napríklad aj svoje odborné znalosti,“ doplnila Šujanová. Podľa slov predsedu TTSK Jozefa Viskupiča je dobrovoľníctvo oblasť, kde sa deje, za málo peňazí veľa muziky. Hľadá svoje vlastné výzvy a motivácia a angažovanosť ľudí je vysoká. Tam stačí podľa jeho slov často malá pomoc a výsledky sú veľké.

Zdroj: TASR

Navštívili sme českého výrobcu matracov a postelí LB Bohemia z Břeclavi.

Rodinná spoločnosť je na trhu už 22 rokov a stavia na kvalitu a neustále vylepšovanie svojich výrobkov.

Matrace pre Vás pravidelne testujú a inovujú a od svojho počiatku sa zameriavajú aj na výrobu zdravotných matracov. Neustále rozširujú ponuku aj o doplnkový sortiment, do neho patria anatomické vankúše, rošty a tiež originálne designové postele, vysoko oceňované odborníkmi.

Matrace LB Bohemia spĺňajú vysoké nároky zákazníkov aj pre zdravotnícku sféru. Majú vysoký štandard a spĺňajú najnáročnejšie kritériá pre zdravotníctvo. Výrobky sú overené a disponujú celou radou certifikátov, ktoré im boli vydané doma aj v zahraničí. Na základe kontaktov s odberateľmi sa snažia výrobky neustále zdokonaľovať a prinášať tak na trh produkty, ktoré sú vyrábané novými technológiami a s použitím moderných materiálov.

„V súčasnej dobe je na trhu záujem o tovar s rôznymi esenciami, ako harmančeková a levanduľová a tiež o vysoké hybridné matrace. Z ponuky firmy si vyberie každý svoj vyhovujúci typ, nech už ide o matrace taštičkové, pružinové, penové či latexové a môže sa tak pohodlne a zdravo vyspať. Dôležitou spätnou väzbou sú pre nás mnohé nábytkárske výstavy, na ktorých sa zúčastníme“, zdôrazňuje mimo iného, konateľ spoločnosti LB Bohemia David Bednár.

Ponuka firmy LB Bohemia pre bežný trh, je oveľa širšia ako tá pre zdravotnícku sféru. Obsahuje veľa typov matracov pre zdravý spánok. Narastajúci záujem verejnosti o zdravé spanie sa odráža aj v širokom doplnkovom sortimente firmy – nech už ide o anatomické vankúše, lôžkoviny, chrániče matracov alebo rošty do postelí.

Zákazníkov aj odborníkov zaujal unikátny design postelí.

Firma LB Bohemia vyrába tiež rôzne typy postelí, predovšetkým kolekciu Designových postelí. Veľký úspech na výstavách aj u odborníkov dosahuje posteľ Vally, ktorá sa vyznačuje nadčasovým a elegantným designom, podčiarknutým kvalitným remeselným spracovaním. Aj preto získala táto posteľ „Cenu za design“ u odbornej verejnosti na výstave MODDOM.

Spoločnosť vybavovala tiež veľa zdravotníckych zariadení, domov starostlivosti o chorých a seniorov, hotelov, penziónov aj rekreačných objektov v Českej aj Slovenskej republike.

Firma ponúka svoje výrobky pod vlastnou značkou LB Bohemia v kamenných predajniach v Břeclavi, Hodoníně a v Galante, kde ste srdečne pozvaní.

Ich výrobky môžete pozrieť aj na firemnom e-shope:

www.lbbohemia.sk

Designová posteľ Vally Star

ŠPECIALISTA NA ZDRAVÝ SPÁNOK

Predajňa: Drevená 888/2, 924 01 Galanta | www.lbbohemia.sk

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

PRIHLÁSTE SA NA XXI. ODBORNÚ PREZENČNÚ KONFERENCIU ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

23. – 24. 11. 2022

KONGRESOVÝ HOTEL SITNO SIETE TRINITY
VYHNE Č. 103, 966 02 VYHNE

SOCIÁLNE SLUŽBY V POSTCOVIDOVEJ, ENERGETICKEJ A VOJNOVEJ KRÍZE

Východiská, riešenia a príklady dobrej praxe

Konferenčný príspevok na osobu	
Člen APSSvSR	79 eur
Nečlen APSSvSR	99 eur

Príspevok za raut na osobu	
Člen APSSvSR	60 eur
Nečlen APSSvSR	80 eur

Príspevok za konferenciu a raut
posielajte na číslo účtu:
SK09 0900 0000 0051 5592 0381

Variabilný symbol:
23112022

Špecifický symbol:
IČO právnickej osoby

Poznámka:
názov organizácie a meno/
mená účastníka/účastníkov

Účastník si objednáva
a platí ubytovanie samostatne.
Hotel dáva 10%-tnú konferenčnú
zľavu. Zľavový kód posielame
po prihlásení sa na konferenciu
a po uhradení príspevku.

Hotel má k dispozícii 224 lôžok (možné
sú aj prístelky). Ubytovaný účastník má
vstup do hotelového Wellnesu zdarma.

V prípade prekročenia kapacity
je možné objednať si ubytovanie
v blízkom hotely Terma.

V cene konferenčného
príspevku je vstup na
konferenciu, workshopy
a prednášky a 2 x coffee break.

Večerný raut so slávnostnou
večerou formou bufetov
a hudobným programom
je plánovaný na
20-tu hodinu.

Online prihlášku nájdete na:
www.apssvsr.sk/konferencie-prihlaska/

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR
október/2022

KLÚČ

KU KLÚČOVÝM PRACOVNÍKOM NIKOLA FEJKOVÁ

SÚ SLOVENSKE OPATROVATEĽKY V RAKÚSKU

VYKORISŤOVANÉ? EVA SLÁDKOVÁ

DEESKALAČNÉ TECHNIKY

ROZVÍJAJÚ ODBORNOSŤ ZUZANA PORUBČANOVÁ

INFORMAČNÝ SYSTÉM SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB BOL SCHVÁLENÝ
ZÁKONOM EŠTE V ROKU 2019,
NO ÚČINNOSŤ NADOBUDOL AŽ
ZAČIATKOM TOHTO ROKA. JEHO
SPRÁVCOM JE MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY. NA
OTÁZKY V SÚVISLOSTI S JEHO
SPUSTENÍM ODPOVEDALA
ODPOVEDALA EVA ZAUJECOVÁ
Z ODBORU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.

*Tento rok ste spustili Informačný
systém sociálnych služieb (IS SoS),
skúsme najskôr vysvetliť, prečo
vôbec došlo k jeho zriadeniu, čo má
byť jeho cieľom?*

Základným predpokladom pre sledo-
vanie a vyhodnocovanie skutkového
stavu v oblasti sociálnych služieb,
a to tak na miestnej, regionálnej, ale aj
v celoslovenskej úrovni, sú komplexné
a kvalitné údaje, a to v záujme prijí-
mania adekvátnych opatrení legisla-
tívnej i nelegislatívnej povahy v oblasti
sociálnych služieb. Doposiaľ absen-
tovala vzájomne previazaná databá-
za aktuálnych zdrojov dát v oblasti
sociálnych služieb - štatistické údaje
boli v obmedzenom množstve, ale aj
kvalite, zbierané a spracúvané rôz-
nymi cestami a inštitúciami. A to aj v dô-
sledku delenej samosprávnej pôsob-
nosti obcí a vyšších územných celkov
v oblasti poskytovania a financovania
sociálnych služieb, ako i pôsobnosti
Ministerstva práce, sociálnych vecí

VŠETKO O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH NA JEDNOM MIESTE

ZAČAL FUNGOVAŤ NOVÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM

a rodiny SR pri spolufinancovaní
sociálnych služieb, ale aj chýbajúcej
dostatočnej previazanosti s registrom
sociálnych služieb vedeným vyššími
územnými celkami.

Účelom nového systému zberu údajov
v sociálnych službách v rámci IS
SoS, ktorý je upravený zákonom č.
448/2008 Z.z. o sociálnych službách
s účinnosťou od 1. 1. 2022 a ktorého
správcou je Ministerstvo práce, so-
ciálnych vecí a rodiny SR je, aby
všetky údaje zhromaždené na jednom

mieste – v IS SoS, boli aktuálne, pre-
viazané, ale aj overiteľné a relevantné
pre potreby zisťovania skutkového
stavu v oblasti sociálnych služieb.
Zavedením IS SoS sa vytvorili predpo-
klady aj na zefektívnenie systému po-
skytovania finančnej podpory poskyto-
vateľom sociálnych služieb z verejných
rozpočtov - obcí, VÚC, MPSVR SR,
podľa zákona o sociálnych službách,
a to aj úpravou podávania žiadosti o fi-
nančný príspevok z MPSVR zo strany
žadateľov o tento príspevok v elektro-
nickej podobe priamo v IS SoS.

Cieľom je vybudovať funkčný informačný systém, ktorý bude poskytovať aktuálne, navzájom previazané a kvalitné údaje o sociálnych službách, pre potreby ich ďalšieho spracúvania a analyzovania, ako aj plánovania rozvoja sociálnych služieb.

Za týmto účelom a cieľom je IS SoS rozdelený do 4 modulov, ktoré boli postupne nasadzované do prevádzky od začiatku roka 2022.

Základným modulom a zdrojom pre IS SoS je Registračný modul, ktorý v IS SoS priamo vedú vyššie územné celky, ako registračné orgány v oblasti sociálnych služieb v zmysle zákona. Jeho obsahom sú všetky údaje o registrovaných sociálnych službách a ich poskytovateľoch.

Údaje z modulu registra sú základom pre vykazovanie v Zberovom module IS SoS, v ktorom všetky subjekty pôsobiace v oblasti sociálnych služieb – poskytovatelia sociálnych služieb, obce a vyššie územné celky – respondenti IS SoS majú viesť evidencie upravené zákonom a týmto IS a v ktorom môžu obce a neverejní poskytovatelia vybraných druhov sociálnych služieb podávať žiadosť o finančný príspevok poskytovaný z rozpočtu MPSVR. Tento modul bol spustený do produkcie koncom apríla 2022.

Všetky údaje z registra a zberového modulu sú následne spracúvané v Centrálnom module, ktorý vedie ministerstvo a v ktorom vedie aj agendu finančných príspevkov a agendu akreditácií udeľovaných v oblasti sociálnych služieb.

Napokon sú všetky údaje z prechádzajúcich modulov, ktoré je možné zverejňovať, dostupné verejnosti v rámci Verejného modulu na <https://sos.mpsvr.gov.sk/pm/>.

Ako reagujú poskytovatelia sociálnych služieb (PSS), obce a VÚC? Vedia o ňom, nahlasujú údaje? Dá sa percentuálne odhadnúť, koľko PSS už v systéme je?

Informácia o sprístupnení Zberového modulu IS SoS bola všetkým poskytovateľom a ostatným respondentom spolu s prihlasovacími údajmi zaslaná do ich elektronickej dátovej schránky. Zároveň ministerstvo v záujme

rozšíriť informácie o IS SoS pravidelne informuje na svojej webovej stránke poskytuje všetky aktuálne informácie o IS SoS na stránke <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/informacny-system-socialnych-sluzieb-is-sos/>. V neposlednom rade ministerstvo na prelome júla a augusta organizovalo k IS SoS sériu online školení pre takmer 1 500 účastníkov. Zároveň boli v auguste e-mailom oslovení všetci neprihlásení respondenti s informáciou o potrebe sa do IS SoS prihlásiť a plniť evidenčné povinnosti a v sep-

Je potrebné zdôrazniť, že veľmi oceňujeme spoluprácu všetkých poskytovateľov, obcí a vyšších územných celkov, ktorí sa do IS SoS a zberu údajov o sociálnych službách zapojili a aktívne so systémom pracujú. Nakoľko ide o nábehové obdobie IS a ide o novú agendu pre všetkých poskytovateľov. Uvedomujeme si, že toto obdobie môže byť pre nich náročné a ministerstvo preto všetkým poskytovateľom poskytuje telefonické a e-mailové poradenstvo, a súčasne aj na základe ich podnetov predkladá požiadavky na zapracovanie úprav, ktoré ich prácu s IS SoS zlepšia a zjednodušia.

tembri bolo realizované opätovné zaslanie prihlasovacích údajov do dátových schránok neprihlásených poskytovateľov.

V zberovom module IS SoS sú aktuálne aktívne účty takmer 3-tisíc respondentov – poskytovateľov sociálnych služieb, obcí, VÚC, teda viac ako 70 % všetkých respondentov. Očakávame ešte prihlásenie viac ako 1000 obcí, z toho 200 aj v roli poskytovateľa a 200 poskytovateľov sociálnych služieb.

Už v súčasnosti sú v IS SoS dostupné údaje o viac ako 65 tisíc prijímateľoch sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, 35,5 tisíc žiadateľov o sociálnu službu a o viac ako 37,5 tisíc zamestnancoch poskytovateľov sociálnych služieb. Vykazované štatistické údaje za rok 2021 sú na úrovni cca 50%.

Čo hrozí PSS, ak informácie nedodá?

Neposkytnutie požadovaných údajov z evidencii PSS do IS SoS v stanovenej

lehote je v zmysle zákona o sociálnych službách správnym deliktom, za ktorý môže ministerstvo uložiť

pokutu až do výšky 2000 €. Rovnako sa to týka aj obcí a VÚC vo vzťahu k ich vykazovacím povinnostiam. Nakoľko je však IS SoS v produkcii len niekoľko mesiacov a ide o tzv. nábehové alebo adaptačné obdobie, ministerstvo nemá zatiaľ zámer neplnenie si povinností vyplývajúcich zo zákona vo vzťahu k IS SoS pokutovať.

Ak však ani po viacnásobnom upozornení si neprihlásení poskytovatelia a samospráva nezačnú plniť svoje vykazovacie povinnosti a do IS SoS sa neprihlásia, ministerstvo môže pristúpiť aj k takémuto riešeniu.

Aké výhody budú mať občania z tohto systému?

Cieľom zavedenia IS SoS, bolo najmä vytvorenie previazanej databázy aktuálnych zdrojov dát na posilnenie analytickej a koncepcnej činnosti a elektronickeho výkonu pôsobnosti príslušných orgánov verejnej moci, najmä ministerstva, v oblasti sociálnych služieb. Z uvedeného dôvodu bol IS SoS budovaný prioritne na

zapisovanie a zber údajov od jeho respondentov. Údaje z neho budú pre občanov prínosné preto najmä z hľadiska ich dôkladného spracovania a analýzy a následného premietnutia do koncepcnej činnosti ministerstva, ale aj samosprávy a tvorby politik v rámci rozvoja sociálnych služieb.

Už v súčasnosti však môžu občania – verejnosť profitovať z údajov z IS SoS prostredníctvom jeho Verejného modulu dostupného na <https://sos.mpsvr.gov.sk/pm/>, ktorý poskytuje všetky informácie o sociálnych službách a ich poskytovateľoch, akreditovaných subjektoch a aktuálne už sprístupňuje aj popis jednotlivých druhov sociálnych služieb a funkciu tzv. sprievodcu vyhľadávaním sociálnych služieb, ktorý v niekoľkých jednoduchých krokoch umožní nájsť vhodnú sociálnu službu pre konkrétnu osobu v nepriaznivej sociálnej situácii.

Aké benefity prináša poskytovateľom sociálnych služieb a štátu?

Ako som už uviedla, IS SoS bol budovaný prioritne na zapisovanie a zber

údajov od jeho respondentov a jeho účelom nie je nahrádzať evidencie vedené poskytovateľmi sociálnych služieb. Jeho benefity pre poskytovateľov spočívajú najmä v sprehľadnení údajov z evidencií, možnosti ich následného prepájania s ďalšími údajmi a evidenciami v IS a ich vedenie na jednom mieste, bez potreby ďalšieho štatistického vykazovania. V neposlednom rade je prínosom aj možnosť podávania žiadostí o finančný príspevok z rozpočtu ministerstva priamo cez IS SoS a to bez akýchkoľvek dodatočne zasielaných dokladov.

Veríme však, že aj v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb, ktorí nám od spustenia IS SoS do produkcie zasielajú mnoho podnetov na jeho úpravu a zlepšenie, sa nám podarí vybudovať informačný systém, ktorý bude nielen poskytovať všetky potrebné a relevantné údaje o poskytovaných službách, ale bude užívateľsky jednoduchý a prínosný aj pre ich poskytovateľov.

Čo všetko musia PSS do systému nahlásiť?

Evidencie a výkazy, ktoré sú povinní poskytovatelia sociálnych služieb, ale aj obce a VÚC v IS SoS viesť a vyplí-

ňať sú upravené zákonom o sociálnych službách.

U poskytovateľov ide konkrétne o evidenciu prijímateľov a žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou, teda sociálnej služby poskytovanej osobám odkázaným na pomoc inej osoby, evidenciu obmedzení prijímateľov sociálnych služieb v zariadení, evidenciu zamestnancov všetkých druhov sociálnych služieb a ročné štatistické výkazy o prevádzkových a finančných údajoch týkajúcich sa každej sociálnej služby poskytovanej poskytovateľom, podľa jej druhu, formy a miesta poskytovania.

V prípade samosprávy ide o evidenciu žiadateľov o zabezpečenie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou a ročné výkazy o finančnej podpore poskytovanej neverejným poskytovateľom.

Lehoty na zaslanie požadovaných údajov z evidencií sú do 15 dní od ich vzniku alebo zmeny, v prípade obmedzenia prijímateľa je táto lehota 8 dní. Ročné výkazy za predchádzajúci rok je v systéme potrebné odoslať do konca februára, resp. apríla príslušného roka, v závislosti od typu výkazu. Zároveň priamo v IS SoS obce a neverejní poskytovatelia vybraných druhov sociálnych služieb podávajú žiadosť o finančný príspevok z rozpočtu ministerstva v zmysle zákona o sociálnych službách. Žiadosti o finančný príspevok sa podávajú tak ako doposiaľ do 31. augusta, aktuálne na rok 2023 s výnimkou pre novo registrované sociálne služby, upravenou Nariadením vlády SR č. 302/2022 Z. z.

Ako je systém zabezpečený, aby neunikli citlivé údaje?

Do zberového modulu IS SoS a jeho jednotlivých účtov majú prístup len užívatelia-respondenti, ktorým boli zaslané zabezpečené prihlasovacie údaje do ich elektronickej dátovej schránky, a užívatelia, ktorým vlastníci hlavných účtov vytvorili podúčty. Týchto používateľov obsluhuje časť IS SoS, ktorá je umiestnená vo vládnom cloude, ktorý má definované štandardy a prísne bezpečnostné politiky. Zberový modul spracováva aj citlivé osobné údaje, ktoré podliehajú zvýšenému stupňu ochrany a prístup k nim je riadený bezpečnostnou politikou ministerstva.

Eva Sládková

Náš štáb a zamestnanci
Maják, n.o.

Manažérka Jana Koľová
so svojim tímom

NA CESTÁCH ZA DOBRÝMI SRDCIAMI 2022

PROCES PRÍPRAVY KAŽDÉHO ĎALŠIEHO ROČNÍKA NÁRODNEJ CENY STAROSTLIVOSTI – DOBRÉ SRDCE (DS) JE ÚŽASNÉ DOBRODRUŽSTVO. ZAČÍNA PODPÍSANÍM DOHODY S VYSIELATEĽOM PROGRAMU – RTVS, POTOM POKRAČUJE VÝBEROM ČLENOV POROTY A SPUSTENÍM NOMINAČNEJ KAMPANE. PO NEJ LOGICKY NASLEDUJE VÝBER FINALISTOV V JEDNOTLIVÝCH KATEGÓRIÁCH A NÁSLEDNE NATOČENIE ICH PROFILOV. CELÝ PROCES JE KAŽDOROČNE UKONČENÝ VEĽKOLEPÝM GALA VEČEROM. ANI TENTO ROK TO NEBOLO INAK. PONÚKAM VÁM SPOMIENKOVÚ REPORTÁŽ NAŠEJ CESTY „ZA FINALISTAMI“.

Milada Šuchtová
pri masáži klientky

Pondelok

Je 4. 7. 2022, 7:30 ráno a štáb RTVS vyzdvihuje režiséra a produkciu DS za APSS v SR – teda mňa. Naša prvá cesta trvá viac ako 6 hodín - smerujeme do Humenného. Tam mierime do ZSS-ky s „bezoblačným“ názvom Slnecný dom. Dievčatá a prostredie som mal už možnosť spoznať na mojich cestách ako aj počas blízkej spolupráce v asociácii. Sú večne v dobrej nálade, usmiate a privítali nás s typickou východniarskou srdečnosťou a pohostinnosťou. Ale nakoľko čas nikdy nie je dosť, prešli sme priamo k natáčaniu medailónu. Na DOBRÉ SRDCE prihlásila riaditeľka Zuzana Fabiánová odbornú pracovníčku Miladku Šuchtovú. Jej prívetivosť a energia nás hneď očarila. V absolútnej skromnosti nám predviedla svoje umenie práce s klientmi. Filmovalo sa to výborne. Režisér Braňo Gotthardt sa s absolútnou bravúrou pýtal otázky, aby sme o pani Miladke natočili „vypovedajúci“ medailón. Ani sme si neuvedomili a mali sme všetko natočené. Práca sa „vydarila“. Po samotnom natáčaní sme smerovali na naše prvé oddychové útočisko do Sabinova.

Utorok

Druhý filmovací deň na nás čakali 3 lokácie. Prvá v Lipanoch, kde sme spracovali príbeh manažérky zariadenia „Domu pokojnej staroby“ prevádzkovaného Arcidiecéznou charitou Košice – Jany Koľovej. Aj napriek upršanému počasiu nás opäť privítali šťastné tváre ľudí pracujúcich v sociálnych službách. Pani Janka nás s vervou zobrala do svojej kancelárie, kde sa odohrával jej „manažérsky“ rozhovor. Po malej tréme sa rozhovorila a nám sa otvoril veriaci človek so srdcom na správnom mieste. Aj jej kolegyne a klienti nám svojimi odpoveďami doplnili mozaiku chýbajúcich informácií. Hotovo! Čakala nás ešte cesta do Košíc.

A tam nás privítala „mega“ sestra - Jarmila Žolnová a jej dve kolegyne. Musím sa priznať, bolo to jedno z najsmutnejších miest, ktoré som kedy navštívil. Malé detičky s veľkými zdravotnými problémami na pokraji života a smrti rozžiali každého. Avšak sú v skvelých rukách, práve pani Jarmilka sa im venuje už dlhé roky. Ako a kde na to berie silu aj po takých dlhých rokoch je na veľkú analýzu. A to sme ešte netušili, že nás z hľadiska obťažnosti práce čaká rovnako silná „klada“: Špecializované zariadenie Maják n.o. sa stará o hluchoslepých ľudí. Že ste o tejto kombinácii postihnutí veľa nepočuli? Nie ste jediní. Aj nám v štábe to vyrazilo dych. Prišli sme na miesto, kde však majú zabezpečenú dokonalú starostlivosť. Krásne izby, veľmi príjemné farby zariadenia dopĺňajú rôzne aktivity. Tou doslova reprezentujúcou je maľovanie. Pod záštitou výtvarníka pána

Vlasta Spišáková (v strede)
zo zariadenia Domova sv. Anny

Aj napriek ťažkej práci sa
dámy Centra pre deti na čele
s Jarmilou Žolnovou
stále vedú usmievať

Helmuta Bistika tu v rukách klientov zariadenia vznikajú nádherné skvosty. Kreativita týchto ľudí v žiadnom prípade nezaostáva za výtvarníkmi bez postihnutia. Dostať sa však do sveta týchto ľudí nie je jednoduché. Manažérka zariadenia pani Henrieta Heidecker považuje svoju prácu za poslanie a nie kariéru. Pri interakcii s klientmi to bolo aj vidno. Tento profil snáď otvorí oči a uši kompetentným a pomôže čo najviac. Hoci deň končil dažďom, my sme boli rozžiarení. Zo zážitkov a svetla, ktoré svojim klientom dáva Maják a jeho úžasní zamestnanci a dobrovoľníci.

Streda

V strede týždňa sme absolvovali dve výroby. Presunuli sme sa do malej obce Poproč kde nás už čakala najenergickejšie opatrovatelka akú som mal kedy možnosť stretnúť

Režisér sa s radosťou pripojil k dámam z Golden Age v Liptovskom Mikuláši, nominovaná Viera Gazdová je v žltom

Stále sa usmievajúca Vierka Mrázová (vľavo) z Handlovej

Janka Vantúchová (vľavo) z Centra sociálnych služieb Terchová

Klient Pohody Seniorov a jeho dcéra, ktorá prihlásil zariadenie do DS 2022

Iveta Rusnáková pri práci s klientmi

môže reprezentovať svojho zamestnávateľa. Mozaiku vyspovedaných okrem klientov tvorili samozrejme aj jej kolegyně a riaditeľka zariadenia. (Ten bradatý na obrázku je už spomínaný režisér Braňo Gotthardt.)

Z Mikuláša sme zamierili na sever a asi po 45 minútach dorazili do Dolného Kubína. Práve tu pracuje Iveta Rusnáková, nominovaná v kategórii odborný pracovník. Aj napriek počiatkovej tréme z našej prítomnosti sa veľmi rýchlo otriasla a potešila nás svojimi odpoveďami. V samotnom zariadení si prešla mnohými pozíciami. Chuť vzdelávať sa ju dostala na pozíciu asistentky sociálnej práce. O jej

odbornej zdatnosti nám veľa porozprávali nielen jej kolegyně ale najmä klienti zariadenia. Pani Ivetku si nevedeli vynachváliť a ospevovali je schopnosť ako dokáže skĺbiť jej srdcu lahodiaci prístup k nim a absolútnu profesionalitu. Aj jej úsmev nášmu už unavenému štábu dodal veľa energie. Poslednou lokáciou tohto dňa bola krásna turistická dedinka Terchová. Posilnený obedom v miestnej „haluškární“ sme prišli do Centra sociálnych služieb Terchová. Dlhé roky tu v pozícii sestry pôsobí Jana Vantúchová. Opäť musím konštatovať, že je to človek, s ktorým sa veľmi radi stretnete. Pôsobí veľmi milo, bezprostredne a s úsmevom ako pracovným nástrojom očarila nielen nás ale aj klientov zariadenia. Do ankety ju nominovali spoločne s riaditeľkou zariadenia.

Piatok

Dorazili sme do Prievidze a ideme za ďalšou nominovanou v kategórii dobrovoľník. Ľubica Gálisová je zakladateľka Fóra pre pomoc starším – občianskeho združenia fungujúceho už viac ako 30 rokov. Bývalá herečka, ktorá sa môže popýšiť mnohými vyriešenými prípadmi v oblasti pomoci nielen seniorom ale celým rodinám, je veľmi zanešená. Ako sama priznala, robí svoju dobrovoľnícku činnosť s radosťou a často aj zo svojich peňazí. Keďže štát takmer nijako neprispieva na non-stop telefonickú linku, na ktorú denne volajú desiatky zneužívaných či dokonca aj týraných seniorov. Kolektív ľudí s ktorými pracuje tvoria najmä mladí ľudia s minimálnymi mzdovými nárokmi. Tento odkaz je smerovaný pre kompetentných, aby si uvedomili, že podobné aktivity sú finančne poddimenzované, ale nesmierne potrebné. Keď sme zozbierali všetky potrebné informácie tak sme sa presunuli do Handlovej. Tu vládne vľúdnou povahou a láskavou rukou charizmatická Vierka Mrázová. Zariadenia krízovej intervencie sú miesta, kde hľadajú pomoc najmä tí, s ktorými sa život nemaznal. Vierka vo svojej pozícii pôsobí už 17 rokov a rešpekt klientov tohto zariadenia ako aj mesta Handlová si plne zaslúži. Stále usmievavá a neustále pomáhajúca. Tak by som ju charakterizoval. Klienti ju často volajú mama a ona im ňou naozaj je. Množstvo dát o jej pôsobení nám poskytli nielen klienti ale aj pracovníci z mesta. Nemali na ňu krivého slova. Ani sa nečudujem. Vierku Mrázovú po-

znám už nejaký ten piatok aj osobne, a vždy keď som ju bol navštíviť, alebo som s ňou pracoval na nejakom projekte, bola to veľká efektívnosť a pohoda zároveň. Na záverečnú výrobu tohto týždňa sme smerovali do zariadenia Pohoda Seniorov v Galante. Ich zámerom ako si píš na stránke je, aby poskytovali obyvateľom istotu, bezpečie a šťastie a už podľa prvého vjemu sa im to veľmi darí. Do DOBRÉHO SRDCA ich nominovala dcéra jedného z klientov. Sympatická riaditeľka a jej mančaft nás previedli všetkými zákutiami, ukázali nám v čom sú „top“ ale aj aké majú ďalšie plány aby neustále zlepšovali život obyvateľov tohto centra. Čo ma veľmi potešilo, je to, že sú uveriteľní a úprimní. Už teraz vidím, akú ťažkú prácu bude mať porota s výberom víťaza vo všetkých kategóriách.

Vzhľadom na prírastok do rodiny režiséra Braňa Gottharda, ktorému sa narodila dcérka, sme naše cestovanie na čas museli prerušiť. Nie však na dlho. Termíny nepustia...

Streda

10. 8. 2022 sme opäť spustili „lavínu“ točenia profilových videí. Naša prvá cesta smerovala do Domus Bene - Domu dobra v Senci, kde nás už čakala opatrovateľka Gabriela Arendášová. V pokojnom prostredí na brehu Slnecných jazier sa o seniorov stará s láskou. Veľmi vtipná a v dobrej nálade nás privítala naozaj humorne „podme to rýchlo urobiť kým si to nerozmyslí“. Jej tréma však čoskoro odišla a my sme rýchlo pochopili, že si nomináciu zaslúži. Výborné rozhovory s jej nadriadenou a klientmi ubehli ako voda v jazere a ani sme sa nenazdali a už sme smerovali do ďalšej destinácie. Do Bratislavy. Tu sme zakotvili v Ružinovskom domove seniorov, kde sme už mali dohodnutú spoluprácu s Luciou Klimákovou. Lucia pracuje ako sestra. Začínala však ako opatrovateľka, ale keď zistili, že je diplomovaná sestra, okamžite ju presunuli na novú pozíciu. Zaujala ma svojou skromnosťou ale aj šibalským úsmevom. Naše prvotné malé obavy, či to dá sa veľmi rýchlo rozplynúť. Stačilo aby

Dobrovoľníčka Ľubica Štugnerová trávi so svojimi klientmi veľa času

– Vlasta Spišáková. Bývalá krčmárka, ktorá nikdy neodmietne nikomu pomôcť je síce už na sklonku svojej kariéry, avšak energie má stále na rozdávanie a preto ju riaditeľ Domova sv. Anny určite ešte asi dlho nikam nepustí. Spolu so štábom sme konštatovali, že mať toľko energie by sme potrebovali aj my. Predsa len sme na cestách už tri dni a denne točime viac ako 10 hodín. Ale dáme to... Z dedinky Poproč sa presúvame do Brezna, kde sme stretli prvú dobrovoľníčku v tohtoročnej ankete. Občianske združenie Liga aktívnych občanov Slovenska tu poskytuje svoje služby dôchodcom, ale aj ľuďom s nepriaznivým zdravotným stavom, deťom či starým rodičom s vnúčatami. „Dobrovoľníčiči“ tu aj Ľubica Štugnerová, ktorá sa s veľkou radosťou stará o program a aktivity klientov centra. Veľmi sympatická a večne usmiate s vy-cibreným módnym vkusom, nám s radosťou porozprávala svoj príbeh. Počas noci pracuje ako výpravca vlakov a počas dňa sa stará o tých čo to naozaj potrebujú. Už teraz sa teším ako jej príbeh diváci prijímú. Mňa veľmi dojal. Deň sme zakončili v centre Liptovského Mikuláša, tak aby sme boli čo najbližšie k ďalšej lokalite.

Štvrtok

Prvou lokalitou štvrtkovej výroby bolo zariadenie Golden Age v Liptovskom Mikuláši. Po menších problémoch spôsobených cestnými obmedzeniami v meste, sme konečne dorazili na správne miesto. Tu sme stretli druhú opatrovateľku na našom zozname finalistov DOBRÉHO SRDCA 2022. Vierka Gazdová je veľmi skromná, nesmierne príjemná a láskavá žena. V jej očiach sme videli radosť z jej nominácie, ale nie pre vlastné potešenie, ale zato, že

sa priblížila ku klientom a všetci sme tušili, že ich zbožňuje. Objímanie, ochota pomôcť a anjelský prístup jej medzi seniormi vydobylo veľkú a úprimnú chválu. Krásne o Lucii hovorili nie len seniори ale aj kolegyně na zdravotnom úseku. Stredajší deň sme zakončili medailónom zakladateľky Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR, pani Miladou Dobrotkovou. Práve vďaka jej počiatočnej práci dnes môžeme šíriť myšlienky APSS v SR. S odvahou, s ktorou sa pustila do vytvorenia asociácie by sme potrebovali asi aj na vysokých miestach. Dnes pôsobí vo funkcii čestnej predsedníčky Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb, venuje sa rôznym aktivitám v komisiách, ktoré majú zámer zlepšovať sociálne služby. A dúfam, že sa nenahnevá, ale prezradím aj jej netradičné hobby. Jedného dňa začala chovať jedlé slimáky. Ale tým, že si týchto malých veľmi obľúbila, nedokáže ich ani ponúknuť iným na konzumáciu. Charakter človeka čo chce pomáhať všetkým tvorom sa jednoducho nezaprie. A ešte s takým menom, aké nesie: naveky milá a dobrá.

Štvrtok

Aj štvrtkové natáčanie sme zahájili v Rači. Nominovaná Lubica Vyberalová pracuje v Združení na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím. Keď sme dorazili tak sa práve so svojimi klientmi pripravovala sa na výletnú loď. Samozrejme, že si na nás čas urobila, veď sme sa tak dohodli. Prezradila nám, že v zariadeniach sociálnych služieb pracuje už od roku 1980. Začínala ako vychovávateľka, špeciálna pedagogička i ako riaditeľka. Jej kolegovia nám prezradili, že vždy vie ako správne reagovať, poradiť a svoje skúsenosti v súčasnosti výborne uplatňuje aj v tomto rehabilitačnom stredisku BIVIO ako sociálna pracovníčka. Ďalšia výborná kandidátka, porota

Zakladateľka APSS v SR
Milada Dobrotková

sa má na čo tešiť. Ale výber jej vôbec nezavidím. Ťažké to bude. Všetci sú tak skvelí a všetci by si sošku zaslúžili. V Bratislave sme ostali aj na ďalšiu výrobu. Presunuli sme sa do Dúbravky kde je Centrum sociálnych služieb prof. K. Matulaya pre deti a dospelých. Zariadenie najmä pre ľudí s autizmom tu už funguje 40 rokov. Jeho riaditeľka Jana Čajágiová o ňom hovorí ako o najlepšom v celom kraji. A veľmi ľahko nás presvedčila, že rozhodovanie v tejto kategórii bude mať porota veľmi ťažké. Krásne obrazy ľudí, ktorí vnímajú svet inak ako aj detská hravosť jej najmenších klientov vytvára veľmi príjemné prostredie. Ich úsmevy a bezstarostnosť v nás vyvolali pocit, že či náhodou my, bez postihnutia, nie sme tí, čo sme na „nesprávnej strane“ rieky. Naše cesty za tohtoročnými finalistami sme uzavreli na východe. Po 4 hodinách sme dorazili do malej dedinky Janovce-Čenčice. Tu náš už čakal ďalší nominovaný na cenu DOBRÉ SRDCEE v kategórii manažér. Slavomír Švajka je už 21 rokov riaditeľom Domu Charitas svätej rodiny. Po 3 minútach sme vedeli, že takéhoto človeka by mal stretnúť každý. Úsmev a dobrá nálada len pridávali na pocite, že sme na správnom mieste. V zariadení má 9 klientov s mentálnym a kombinovaním postihnutím. Ako povedal, viac ani nechce. Rodina je základ a takto vie v nich udržať ten pocit. Pre svojich robí všetko. Nielen manažéra, sociálneho pracovníka, organizátora výletov, správcu celého objektu ale aj kuchára. Klienti sú ako jeho rodina, zdieľa s nimi aj svoj súkromný rodinný život, a ešte hrá pekne aj na gitare. Opäť veľká výzva pre porotu.

Všetky cesty vraj vedú do Ríma. Tie naše však viedli za Dobrými srdcami po celom Slovensku. Návštevy a práca s nominovanými a tými, ktorí ich prihlásili mi stále dáva pocit, že ľudstvo ešte má nádej, lebo „Dobré srdcia“ sú stále medzi nami a objavíte ich kdekoľvek – iste, keď ich budete hľadať srdcom.

Juraj Mikloš

Klienti a riaditeľka Jana Čajágiová Centra sociálnych služieb prof. Matulaya v Dúbravke

Predstavujeme Vám spoločnosť CARTA Slovakia z Ružomberka, ktorá sa zúčastňuje našich konferencií ako partner a vystavovateľ svojich produktov a služieb. CARTA Slovakia je obchodná spoločnosť, ktorá sa už 25 rokov zameriava na dodávku širokého sortimentu spotrebných tovarov pre firmy a organizácie. Ich sortiment tvorí ucelená ponuka v oblasti kancelárskych potrieb, papierovej hygieny, čistiacich prostriedkov, ochranných pomôcok, obalových materiálov a veľa ďalšieho - celkom 9000 produktov, ktoré sú skladom a zákazníci si ich môžu objednať cez e-shop www.carta.sk alebo môžu navštíviť veľkú modernú predajňu v Ružomberku a nakúpiť osobne. Medzi ich hlavných zákazníkov patria štátne organizácie a úrady, nemocnice, zariadenia sociálnych služieb, školy a škôlky, obchodné aj výrobné spoločnosti.

A čo vie spoločnosť CARTA ponúknuť pre zariadenia sociálnych služieb?

Vzhľadom k ich pozitívnej skúsenosti so segmentom sociálnych služieb ponúka CARTA veľmi atraktívne benefity všetkým našim organizáciám, a to okamžité zaradenie do ich zľavového systému v úrovni Komfort, kde na všetky tovary je zľava minimálne 10%, službu spätného bonusu za celkový odobratý tovar, dopravu zadarmo od 50 € a veľa ďalších príjemných služieb pre pohodlnú a jednoduchú spoluprácu.

Okrem bežne používaných produktov, vie CARTA ponúknuť aj niečo špeciálne?

Spoločnosť CARTA má aj vlastné produkty a takisto produkty ideálne pre použitie v zdravotníctve alebo sfére sociálnej starostlivosti. Sú to napríklad špeciálne, extra savé a mimoriadne pevné papierové utierky *CARTA Medical* alebo vlhčené bavlnené utierky *Tami* s extraktom z Aloe Vera, ktoré sú veľmi obľúbené u zákazníkov pri ošetrovaní pacientov či povrchov. Taktiež vysokoúčinná a voči telu neдрáždivá dezinfekcia v podobe vlhčených utierok *Wipepod* alebo tekutého prípravku *BioDezinfekt*. Veľmi špeciálnu ponuku tvorí hygienický systém *Soavex Professional*, ktorý tohto roku predstavili aj na našej konferencii a niektoré z našich organizácií ho už aj používajú. Ide o bezdotykový veľkokapacitný dávkovací systém na papierové utierky, penové mydlo, toaletný papier a prevoňanie priestorov. Jeho hlavné výhody sú bezdotykovosť pre 100% hygienu, veľké náplne pre komfort bez potreby častého dopĺňovania a vysoká efektívnosť v podobe najnižších nákladov na 1 použitie na Slovensku, teda ekonomika, ktorá je pre sociálny segment kľúčová.

Ako postupovať, ak Vás ponuka firmy CARTA zaujala?

Môžete využiť priamy kontakt na pracovníka, ktorý má komunikáciu pre oblasť organizácií v zdravotníctve a sociálnych službách na starosť: p. Klačková - tel. 0917 259 722 alebo e-mail objednavky@carta.sk.

Všetky informácie nájdete aj na www.carta.sk.

KLÚČ KU KLÚČOVÝM PRACOVNÍKOM V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

KLÚČOVÝ PRACOVNÍK - MOŽNO PRE NIEKOHO NEZNÁMY POJEM, NO PRE NIEKOHO BEŽNÁ REALITA S KTOROU SA NA SVOJOM PRACOVISKU DENNE STRETÁVA. SAMOTNÝ ZÁKON Č. 448/2008 Z. Z. O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH ZAVÁDZA PRE POSKYTOVATEĽOV POVINNOSŤ PLNÍŤ PODMIENKY KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KTORÉ SÚ UVEDENÉ V PRÍLOHE Č. 2. PRÁVE KVALITA NA KTORÚ ZÁKON MYSLÍ JE SPOJENÁ S PRIJÍMATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY – V NAŠOM PRÍPADE KLIENTOM – NA KTORÉHO BY SME SA MALI KONCENTROVAŤ.

Dôležitú úlohu pri kvalite zohráva práve samotný kľúčový pracovník. Ten je zahrnutý do procesu mapovania, vrátane identifikácie individuálnych potrieb klienta. Zoznamuje sa s okolnosťami, prečo klient vyhľadal sociálnu službu, vie dátum prijatia a po príchode s klientom preberá ako chce, aby bol oslovovaný, aké aktivity doteraz robil v domácom prostredí, sprevádza ho v zariadení a ukazuje mu denný režim. Práve rola kľúčového pracovníka je kľúčová aj pri tvorbe individuálneho plánu klienta, pri individuálnom koncepte

Kto je teda v skratke kľúčový pracovník?:

- je to pracovník, ktorý osobnejšie dohliada na klienta t. j. počas svojej služby sa zastaví pri „svojom“ klientovi, aby mu v prípade potreby pripomenul, že je v službe a môže sa na neho obrátiť (pre vysvetlenie, ak klient niečo potrebuje a osloví niekoho iného so zamestnancov, neznamena to, že má byť upozornený, že má čakať na svojho kľúčového pracovníka, pretože sa môže stať, že kľúčový pracovník má dovolenku, alebo je na PN a pod.).
- medzi ním a klientom je vytvorený osobitnejší vzťah, ale nemôže sa stať dôverníkom klienta, v ponímaní zákona, ale má o „svojom“ klientovi podrobnejšie informácie ako o ostatných.
- pomáha klientovi spísať veci, ktoré mu chýbajú (oblečenie, hygienické pomôcky, a pod.), tie následne odovzdáva sociálnemu pracovníkovi
- sprostredkuje informácie klientovi (napríklad o dennom programe, návšteve a iné) a rovnako tak informácie od klienta k iným kolegom
- pri práci s klientom sa zameriava na schopnosť klienta zvládať problémy a podporuje ho pri sebaealizácii
- mapuje želania a potreby klienta
- skúma ciele a možnosti klienta
- sprevádza a podporuje prijímateľa sociálnej služby tak, aby sa v čo najväčšej miere naplnili ciele individuálneho plánovania
- pomáha pri písaní individuálnych plánov a pri ich hodnotení
- sociálnych pracovníkov informuje, ak vidí potenciál aktivity pre klienta, prípadne sa ich pýta na aktivizačné možnosti klienta
- cez sociálnych pracovníkov komunikuje s rodinou klienta
- zodpovedá sa vedúcemu tímu za priebeh starostlivosti o klienta

jeho sebavnímania, sebahodnotenia či sebareprezentácie. Je potrebné, aby kľúčový pracovník vnímal svoju úlohu, bol poučený a zodpovedne pristupoval k tejto svojej úlohe. On je totiž mostom medzi rodinou a ďalšími kolegami, ktorí sa o klienta starajú.

Ak pôjdeme postupne, tak reakcie samotných klientov, ktorí prichádzajú vo väčšine prípadov do nového prostredia s nástupom do zariadenia sociálnych služieb (ZSS) je aj to, že sa ich pýtame, čo by povedali na to, ak by mali kľúčového pracovníka. Väčšina reakcií klientov je, že si pri samotnom pojme myslia, že je to nejaký vrátnik, alebo osoba, ktorá im bude podávať kľúče, prípadne ich bude navádzať po ceste, aby vedeli, kde je ich izba. Pojem vnímajú čisto holisticky. Ak sa však povie, či by prijal osobu, ktorá by im všetko poukazovala a bola pri nich častejšie ako niektoré iné, sú reakcie veľmi pozitívne a vítané. Preto je veľmi dôležité ako zodpovedný pracovník, ktorý má na starosti nástup klienta uvedie pozíciu kľúčového pracovníka pred klientom a jeho rodinou. Z dlhodobého hľadiska pri ľuďoch napríklad s Alzheimerovou chorobou ide len o ťažko

zapamätateľný fakt. Prípadne som sa v mojej praxi stretla s tým, že kľúčových pracovníkov zvyčajne nazývajú „moja sestrička, môj opatrovateľ/ka“. Pri aktivitách zameraných na ľudské práva a slobody, na štandardy kvality a hodnotenie si zvykneme s klientmi opakovať aj to, kto je vlastne kľúčový pracovník. Len malé percento ľudí aj napriek tomu, že bežne so svojim kľúčovým pracovníkom spolupracuje, vie kto kľúčový pracovník je a opakovanie tejto pozície aj tým istým klientom je užitočné.

Pri pracovníkoch to nie je úplne odlišné, avšak zamestnanci prechádzajú postupným zoznamovaním sa s fun-

govaním cez rôzne školenia. Práve aj skúsenosti, ktoré sa odovzdávajú cez kolegov si vedľa rýchlo osvojiť úlohu „kľúčového pracovníka“. Stretávam sa aj s takými, ktorí progresívne prichádzajú s nápadmi ako klientovi pomáhať pri individuálnom plánovaní a realizácii jeho individuálnych potrieb a želaní. Je dôležité podotknúť, že klient je ten, ktorý si vyberá kľúčového pracovníka. Túto informáciu posúva sociálnemu pracovníkovi, ktorý vie osloviť kľúčového pracovníka s možnosťou túto úlohu prijať. Samozrejme môže nastať situácia, že samotný sociálny pracovník sa stáva kľúčovým pracovníkom. Rovnako môže nastať situácia, že kľúčový pracovník je už kľúčovým pracovníkom viacerým klientom a sám sebareflexne zhodnotí, že sa nemôže tejto úlohy podujat a v tom prípade je vybratie nového kľúčového pracovníka zase na klientovi, ktorému je situácia citlivo vysvetlená, aby nemal pocit „že je nechcený“. Je na každom zariadení ako sa rozhodne určiť presné postupy v prípade kľúčového pracovníka. Mali by sa tu ale stretávať štyri segmenty a to zdravotný, sociálny, opatrovateľský a samotný klient. V prípade, že klient nie je sám schopný, zo závažných (najmä zdravotných) dôvodov, vybrať si kľúčového pracovníka, tak sa zapája aj rodina, ktorá môže kľúčového pracovníka vybrať.

Nesmieme zabudnúť, že je tu rozdiel medzi dôverníkom a kľúčovým pracovníkom. Na základe zákona zamestnanec poskytovateľa a teda ani kľúčový pracovník - nemôže byť dôverníkom klienta, hoci sa niekedy vágne uvádzalo v smerniciach, že ním je.

Nikola Fejková, vedúca sociálneho úseku v CSS NÁRUČ Senior & Junior

Samotná úloha kľúčového pracovníka je veľmi dôležitá pri napĺňaní individuálnych potrieb klienta a dodržiavaní kvality v sociálnych službách. Avšak je tenká hranica medzi tým, čo kľúčový pracovník ešte môže z hľadiska neprekročenia profesionálnej práce pri klientovi a čo by už riešiť nemal: napríklad rodinné rozpory klienta, majetok klienta a podobne... Preto je dôležité, aby sa vedenie ZSS, či aktéri multidisciplinárneho tímu o týchto hraniciach rozprávali a aby si odovzdávali informácie a skúsenosti. Ideálne je, ak ich tím spíše do pravidiel – do pomyselného „kľúča“ k práci kľúčového pracovníka, ktorý potom pomáha novým zamestnancom rýchlejšie si osvojiť „skutočnú rolu“ kľúčového pracovníka, tak aby boli oporou klientovi pri realizovaní jeho života v ZSS podľa jeho vlastných predstáv a možností.

MIMORIADNE NÁROČNÁ PRÁCA, OPÚŠŤANIE RODÍN NA CELÉ TÝŽDNE A NÍZKE MZDY. PRÁCA OPATROVATEĽKY V RAKÚSKU DÁVNO NIE JE TAKÁ VÝHODNÁ, AKO BY SA MOHLO ZDAŤ. ZA 840 EUR SA NAOZAJ PORIADNE NAROBIA A ČASTO SI ZNIČIA ZDRAVIE. SMUTNÝM FAKTOM VŠAK JE, ŽE SLOVENSKÝ SOCIÁLNY SYSTÉM JE K NIM EŠTE „MACOŠSKEJŠÍ“ A TAK MNOHÉ I NAĎALEJ ZOSTÁVAJÚ PRACOVAŤ V RAKÚSKU.

Zistenia Amnesty International (AI) sú alarmujúce! Z výskumu, ktorý organizácia robila od novembra 2020 do mája 2021 vyplýva, že v Rakúsku pracujú opatrovateľky z krajín bývalého východného bloku v naozaj príšerných podmienkach. Výskum je relevantný, Amnesty najskôr riadne zanalyzovala právne predpisy Rakúska a potom zisťovala stav v teréne.

„Výskumníci a výskumníčky AI uskutočnili rozhovory s 32 osobami, ktoré majú buď priamu skúsenosť s opatrovateľskou prácou, odborné znalosti alebo skúsenosti s úlohami súvisiacimi s profesiou opatrovateľskej práce v Rakúsku. Medzi respondentmi a respondentkami bolo šesť slovenských a sedem rumunských žien, ktoré pracujú alebo pracovali v Rakúsku ako opatrovateľky v domácnosti. AI uskutočnila desať individuálnych rozhovorov

Nevýhodné podmienky a fyzické násillie

„Agentúry opatrovateľkám nie vždy vyplácajú celú sumu za ich prácu. V niektorých prípadoch im mzdu vyplácajú s veľkým oneskorením. Opatrovateľky podpisujú zmluvy so sprostredkovateľskými agentúrami častokrát v aute pri prevoze na miesto vykonávania svojej práce. Na prečítanie správy nemajú pokojné prostredie a veľakrát im chýba aj potrebná úroveň znalosti nemeckého jazyka. Prehliadnu tak rôzne klauzuly, ktoré ich zaväzujú napríklad k využívaniu prepravy zabezpečovanej agentúrou. Za túto prepravu si opatrovateľky platia a to mnohokrát nie za vzdialenosť, ale za miesto v dopravnom prostriedku, takže cena za cestu z Michaloviec do Viedne a z Bratislavy do Viedne bude taká istá. Niekedy vodiči zároveň jazdia dlhé trasy bez prestávky a prepadajú mikrosnánku,“ dodáva Kristína Országhová.

SLOVENSKÉ OPATROVATEĽKY V RAKÚSKU SÚ PODĽA AMNESTY INTERNATIONAL VYKORISŤOVANÉ

Túto prácu, ktorá je náročná na fyzické aj psychické schopnosti robia u našich susedov najmä ženy. Väčšina z nich tam pracuje cez rôzne sprostredkovateľské agentúry, ktoré si často pýtajú nehorázne poplatky za sprostredkovanie práce, no to nie je vždy to najhoršie.

a jeden skupinový rozhovor. Okrem pracovníkov a pracovníčok poskytujúcich opatrovateľské služby v domácnosti AI hovorila so 17 zástupcami a zástupkyňami odborových a mimovládnych organizácií, s odborníkmi a odborníčkami v oblasti migračnej práce, pracovného práva a starostlivosti, ako aj s dvoma zástupcami a zástupkyňami agentúr pre sprostredkovanie zamestnania,“ vysvetľuje Kristína Országhová z Amnesty International Slovensko.

Napokon, ešte máme v živej pamäti strašnú tragédiu, keď pred pár rokmi pri dopravnej nehode zomrelo 7 opatrovateľiek pri návrate z Rakúska domov. Podľa Amnesty nie je zriedkavé, že agentúry neposkytujú úplné a pravdivé informácie o zdravotnom stave klienta či klientky a opatrovateľky zavádzajú. Namiesto údajných 80 kg môže mať klient teda napríklad 120 kg. „Opatrovateľky sú tiež vystavené fyzickému násilliu, ktoré môže byť súčasťou napríklad posledného štádia demencie klienta. Zároveň zažívajú ra-

sizmus a obťažovanie od klientov, ale aj členov rodiny klienta,“ odhaľuje Kristína Országhová.

Zlý sociálny systém na Slovensku

Smutné je, že i keď za túto náročnú prácu dostávajú opatrovateľky od 840 eur do 1170 eur a musia to robiť na rakúsku živnosť, stále je to pre ne zaujímavejšie ako to, čo im ponúka Slovensko! „Slovensku chýba správne nastavenie sociálneho systému. Dovtedy sa nebudem čudovať slovenským ženám a mužom, že budú odchádzať za prácou

do zahraničia, kým podmienky vo vlastnej krajine nedostanú normálny rozmer a sociálne služby nebudú mať zelenú na vysokej úrovni. Za iných podmienok to fungovať nemôže!“ odkazuje zakladateľka OZ „Ideme natrvalo domov“ Anetta Strýčková s tým, že na Slovensku je obrovský problém zamestnať ľudí s vyššou vekovou hranicou, ktorí ešte často majú výnimočné skúsenosti a veľa síl aj nápadov. „Takáto skupina ľudí je rozmanitá a vek spôsobuje v pracovných inštitúciách doslova strach z pravdepodobne slabých a nestabil-

ných výkonov týchto jednotlivcov. Opak je však pravdou. Mnoho spoločností si totiž neuvedomuje, že v šedinách týchto ľudí je mimoriadna múdrosť! A tak mnohí z nás musia prekročiť hranice a svoje rodiny opustiť.“ Anetta Strýčková založila OZ „Ideme natrvalo domov,“ práve po tragickej nehode opatrovateľiek, no ani po rokoch sa podľa nej situácia v našej krajine v sociálnych službách nezlepšila natoľko, aby si mnohé opatrovateľky naozaj mohli dovoliť nechať prácu v Rakúsku. Ona sama patrí medzi ne.

„Ešte som sa na Slovensko nevrátila a v budúcnosti to spravím iba vtedy, ak budem môcť vo svojej krajine žiť plnohodnotne! K návratu domov potrebujeme pomoc hlavne našich vládnych činiteľov a zmenu sociálneho systému. Za toto stále bojujeme, ako za predchádzajúcej vlády, tak aj pri súčasnej vládnej koalícii a opozícii poukazujeme na situácie, ktoré potrebujeme pre ďalšie kroky vpred! Ani raz sme nestratili vieru v to, žeby to nevyšlo,“ uzatvára Anetta Strýčková.

Eva Sládková

DEESKALAČNÉ TECHNIKY DÁVAJÚ PRÍLEŽITOSŤ ROZVÍJAŤ ODBORNOSŤ

V PROSTREDÍ ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB JE FENOMÉN AGRESÍVNEHO SPRÁVANIA POMERNE ČASTÝ. BERIE NA SEBA RÔZNE FORMY A PODOBY. OD „NEVINNEJ IRONICKEJ KOMUNIKÁCIE“ AŽ PO FYZICKÉ STRETY. A AJ NAPRIEK TOMU, ŽE HOVORÍME O PREJAVOCH AGRESIE, MÔŽEME POVEDAŤ, ŽE KONFLIKTY VYCHÁDZAJÚCE Z AGRESÍVNEHO SPRÁVANIA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SI VYŽADUJÚ CITLIVÉ, EFEKTÍVNE A ODBORNÉ RIEŠENIA ZO STRANY PERSONÁLU.

Prijímatelia sociálnych služieb sú cieľovou skupinou, ktorej mnohí členovia sú frustrovaní vlastným životným osudom, odkázaní na pomoc iných, vyčerpaní, so zúfalou túžbou po pozornosti a starostlivosti. Aj pri najlepšej organizácii práce, nie vždy sme schopní ich potreby naplniť. Nahromadené negatívne emócie môžu vyústiť, pri istých osobnostných črtách jednotlivcov a pod vplyvom fyzickej bolesti a psychických ťažkostí, do násilností v komunikačnej rovine, nepriamej aj priamej a až otvorenej forme agresivity. Agresia berie na seba podoby ohovárania, krivého obviňovania, zastrašovania, obťažovania, pokrikovania, odbrzdeného správania, fyzických útokov, poškodzovania seba, iných, majetku a mnohé ďalšie. Podrobným analyzovaním situácie vidíme na jednej strane prijímateľa

sociálnej služby ako ustrašeného, sklamaného, bezmocného, poníženého, ohrozeného, nešťastného a spoločnosťou neprijateľného človeka a na druhej strane opatrovateľský a ošetrovateľský personál, ktorý je vyčerpaný, neohodnotený, občas nepripravený zvládať takéto správanie. V ohrození sú všetci zúčastnení. Niekedy sú to nepredvídateľné momenty, zhody viacerých náhod, kedy príde k incidentom, ktoré vyžadujú znalosť techník na upokojenie a kvalitné zvládnutie situácie. Každá zdravotná sestra a aj opatrovateľka nesie zodpovednosť sama za seba. Je preto užitočné, začať si budovať aj svoju vlastnú bezpečnosť. Ak sa vie opatrovateľ či zdravotná sestra o seba postarať, je to prvý a veľmi dôležitý predpoklad k tomu, aby mohla pomôcť aj ostatným. Pozrime sa na to, čo prispieva k vytváraniu si bezpečného prostredia a skúsme si sami pre seba zodpovedať otázky typu: poznám dobre ľudí, o ktorých sa starám, ako budú reagovať na agresívne správanie jedného z nich,

Majsterkami a majstrami vo svojom opatrovateľskom a ošetrovateľskom remesle vo vzťahu k prijímateľom sociálnej služby, ktorí môžu mať agresívne správanie, sa nestaneme hneď. Môžeme sa učiť eliminovať riziká, pripraviť sa, poučiť sa a proces komplexného posúdenia zahŕňa aj našu reflexiu (čo sme my videli v danej situácii, čo sa stalo, čo sme mohli ešte urobiť v konkrétnej situácii) a sebareflexiu (hovoríme o tom, ako sme sa cítili, prečo sa to stalo práve mne).

dodržiavam bezpečný odstup, viem odhadnúť seba v situácii agresívneho správania človeka, o ktorého sa starám, vie niekto o mne, kde sa pohybujem, kto mi vie poskytnúť pomoc, na koho sa obrátim v prípade potreby pomoci pre mňa? Viem rozoznať včasné neprijateľné správanie a prvé signály agresie, viem identifikovať rizikové situácie, a mnoho iných dôležitých otázok. Tým začíname vedome diagnostikovať sociálny priestor pre seba a to nám dá príležitosť pripraviť sa, keď otvorený konflikt začne eskalovať.

Každá pracovná a životná situácia môže byť pre nás zdrojom učenia, osobnostného rozvoja a bohatstva skúseností, ktoré z nás robia skutočných odborníkov so všetkými potrebnými kompetenciami pre prácu. Pridanou hodnotou pre nás je skutočnosť, že sa v súvislostiach vykonávanej práce budeme cítiť sebaistejšie. A pre náš dobrý pocit sa už oplatí zaoberať sa a vzdelávať sa v tejto téme.

Pokiaľ dôvodom správania je naša chyba, ospravedlníme sa. Máme pod kontrolou svoje neverbálne prejavy a vyjadríme nahlas svoj pozitívny zámer pomôcť situáciu vyriešiť. Deeskalácia je zložitý interaktívny proces, výsledkom ktorého je, že prijímateľ sociálnej služby, ktorý sa správa agresívne, je upokojený a celú situáciu má zamestnanec pod kontrolou, vie ju ovládať. Agresívne správanie vo všetkých podobách má väčšinou spoločného menovateľa a tým je strach prijímateľa sociálnej služby, napríklad strach z nenaplnenej potreby, strach zo straty pozornosti, strach z odmietnutia, neprijatia, strach z nedostatku, strach z vynútenej abstinencie, zo smrti a mnohé iné. Prevencia a príprava začína poznávaním situácií a osobným rozvojom zamestnanca. Prvým krokom je začať komunikovať, nadviazať adekvátny verbálny kontakt s ambíciou vytvoriť bezpečný priestor, kde prijímateľ sociálnej služby môže prezentovať svoju „pravdu“. Nemusíme s ňou súhlasiť, iba ju akceptujeme. Môžeme preskúmať, ako nad tým rozmýšľa. Hovoríme jasne, stručne a zrozumiteľne. Aktívne počúvame, to znamená, že sa uisťujeme, či to čo počujeme aj naozaj prijímateľ sociálnej služby hovorí a či rozumieme tomu aj ako to myslí. Po nadviazaní verbálneho kontaktu už začíname s identifikáciou pocitov a potrieb prijímateľa sociálnej služby. Veľmi pozorne sledujeme akou rečou rozpráva jeho telo smerom k nám. Rozhovor sa nesie v atmosfére rešpektu potrieb prijímateľa a aj seba - rešpektu zamestnanca. Situácii môže pomôcť náš emocionálny klud, ktorý je rovnako „nákazlivý“ ako nervozita. Užitočný je aj optimizmus, niekedy láskavý humor a najmä prezentovaná nádej, že každá situácia má riešenie a východisko.

Mgr. Zuzana Porubčanová, PhD,
klinická psychologička

INTERVENČNÉ CENTRÁ SPÁJAJÚ KRÍZOVÚ INTERVENCIU A ODBORNÚ POMOC OBETIAM NÁSILIA. TOTO NÁSILIE OZNAČUJE AKÝKOL'VEK (AJ RODOVO PODMIENENÝ) NÁSILNÝ ČIN, KTORÝ VEDIE ALEBO BY MOHOL VIESŤ K FYZICKEJ, SEXUÁLNEJ ALEBO PSYCHICKEJ UJME ALEBO ZRANENIU, VRÁTANE VYHRÁŽANIA SA TÝMITO ČINMI, ZASTRAŠOVANIA ALEBO SVOJVOLNÉHO OBMEDZOVANIA SLOBODY, A TO VO VEREJNOM ČI SÚKROMNOM ŽIVOTE. JE VO VŠEOBECNOSTI ZNÁME, ŽE AŽ V 90 % PRÍPADOCH JE NÁSILIE PÁCHANÉ NA ŽENÁCH A DEŤOCH.

Minulý rok bol rokom zmien aj v oblasti pomoci obetiam násilia a okrem toho, že bola zmena v inštitúte vykázania podľa zákona 171/1993 Z. z. o policajnom zbore §27a priniesol aj novelu zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obetiach“) §28a,b. S účinnosťou od 1. júla 2021 môžu akreditované subjekty poskytujúce špecializovanú odbornú pomoc obetiam

každá obeť zažíva iné veci a potrebuje individuálny prístup. Ponúka právnu pomoc aj krízovú intervenciu a s ňou ide aj o vyhodnotenie hrozby nebezpečenstva ohrozenia života alebo zdravia a bezpečnostný plán, ak si to situácia vyžaduje, sprostredkuje poskytovanie sociálnych služieb, zabezpečuje spoluprácu a výmenu informácií. Intervenčné centrum môže poskytnúť pomoc aj tým obetiam domáceho násilia, ktoré sa na neho priamo obrátia, bez ohľadu na vykázanie/nevykázanie násilnej osoby

INTERVENČNÉ CENTRÁ NA SLOVENSKU KOMU POMÁHAJÚ?

Zoznam
intervenčných
centier

trestného činu domáceho násilia (ďalej len „akreditovaný subjekt“) pôsobiť ako tzv. „intervenčné centrum“. Účelom bolo, aby tieto centrá boli vytvorené v každom kraji po celom Slovensku, aby aj spolupráca s nimi bola čo najviac efektívna a mohla byť naplnená aj zákonná spolupráca medzi políciou a ním do 24 hodín. Táto spolupráca sa viaže na vykázanie, kedy policajt spíše záznam o vykázaní, ktorého obsahom je aj telefónny kontakt na obeť násilia a v elektronickej podobe zasiela kópiu práve intervenčnému centru. Centrum má potom povinnosť nadviazať prvý kontakt s obeťou do 72 hodín od doručenia záznamu a ponúka odbornú pomoc. Pomoc môže mať 3 roviny a to právnu, psychologickú a sociálnu. Prvotne skúma možnosti obete, pretože

zo spoločnej domácnosti. Samotné financovanie centier je zabezpečené cez Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré sa zaviazalo financovať aspoň jedno centrum v každom kraji na odporúčanie hodnotiacej komisie. Túto zmenu vnímam veľmi pozitívne aj vzhľadom k tomu, že s obeťou sa pracuje efektívnejšie a úloha centier je nezameniteľná. Nie je tu však vylúčené, že obeť nesmie odmietnuť pomoc centra, alebo znova nedôjde k prinavráteniu do pôvodného stavu, t. j. že sa obeť rozhodne znova aj po možnom vykázaní násilníka zo spoločnej domácnosti, naspäť vrátiť. Tu prax ukazuje, že sú obeť, ktoré už po prvom odídení návrat do násilného vzťahu úplne vylúčili, ale sú aj také, ktoré opakovane takýto násilný vzťah opätovne obnovu-

Okrem krízových centier existuje aj Národná linka pre ženy zažívajúce násilie, ktorá funguje non-stop a ženy tak majú možnosť obrátiť sa na linku, kde taktiež nájdu krízovú intervenciu a sprostredkovanie informácií vrátane základnej právnej pomoci. Je na nej obmedzená pomoc mužom.

jú, no je tu predpoklad aj definitívneho ukončenia. Predtým bola spolupráca s policajným zborom na dobrovoľnej báze a rovnako aj poskytovanie pomoci obetiam zo strany policajtov stála vyslovene na osobnosti policajta.
Nikola Fejková

Názov	Adresa sídla	Kraj pôsobnosti	Kontakt
Poradenské Centrum Nádej	Mokrohájska cesta 3, 841 04 Bratislava	BA kraj a okresy: Senica, Skalica	0905 463 425, office@centrumnadej.sk
Centrum Sniečko	Bottova 32/A, 949 01 Nitra	NR kraj a okresy: Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec	0917 545 808, poradna@centrumsniecko.sk
LUNA n.o.	Nábřežná 8, 911 01 Trenčín	TN kraj a okresy: Piešťany, Trnava	0918 312 908, poradnaluna@gmail.com
Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o.	Ďumbierska 3F, 831 01 Bratislava	TT kraj	0908 641 111, kanis@kanis.sk
ŽENA V TIESNI	P.O.Box 70, 036 01 Martin	ZA kraj	0907 346 374, oz.zenavtiesni@gmail.com
Centrum sociálnych služieb KA	Kalinčiakova 781/2, 963 01 Krupina	BB kraj	0944 013 112, css.krupina@gmail.com
MyMamy, o.z.	Jánošíková 70, 080 01 Prešov	PO kraj	0911 444 991, info@mymamy.sk
Fenestra	Festivalové nám. 2, 040 09 Košice	Okresy: Košice I - IV, Košice-okolie, Rožňava	0911 440 808, fenestra@fenestra.sk
OZ Hana	Teplička 267, 052 01 Teplička	Okresy: Spišská Nová Ves, Gelnica	0903 404 483, ozhana@ozhana.sk
Pomoc rodine	Námestie osloboditeľov 988/83, 071 01 Michalovce	Okresy: Michalovce, Sobrance, Trebišov	056 688 4473, 0911 084 473, pomocrodine@pomocrodine.sk

VEREJNE-NEVEREJNÍ ALEBO NEVEREJNE-VEREJNÍ?

V PRAXI SA STRETÁVAME S DELENÍM POSKYTOVATEĽOV NA VEREJNÝCH A NEVEREJNÝCH. VEREJNÍ POSKYTOVATEĽIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NIE SÚ VŽDY TÍ POSKYTOVATEĽIA, O KTORÝCH JE POSTARANÉ, KTORÍ MAJÚ VŠETKO UHRADENÉ ZABEZPEČENÉ.

V rámci verejných poskytovateľov okrem príspevkových, rozpočtových organizácií existuje skupina „verejne – neverejných“ poskytovateľov sociálnych služieb. V preklade sú to neziskové organizácie založené mestami, obcami. Založením neziskovej organizácie úloha zakladateľa spravidla končí. Neziskovú organizáciu riadi správna rada, štatutárny zástupca a samozrejme na všetko dohliada dozorná rada.

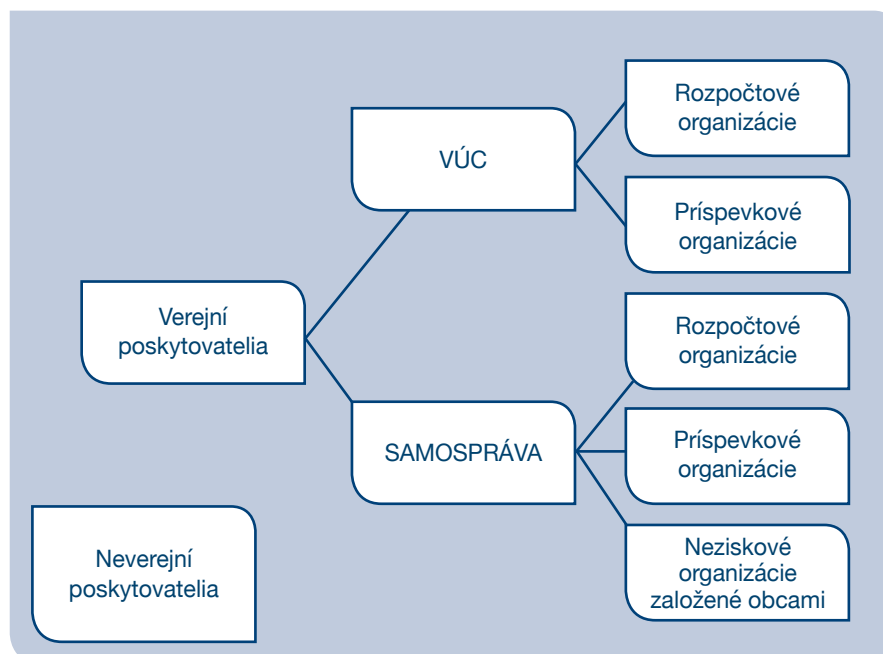
Financovanie takýchto poskytovateľov je zložitá, pokiaľ ide o zariadenia pre seniorov, obec dostáva príspevok a ten po splnení všetkých povinností následne distribuuje poskytovateľovi sociálnych služieb. Ak ide o sociálne služby krízovej intervencie, rovnako príspevok na prevádzku dostane obec-zakladateľ a ten distribuuje poskytovateľovi sociálnych služieb. Obce, ale v 90 % prípadov neposkytujú už dotáciu - dofinancovanie poskytovateľovi sociálnych služieb.

Takto sa verejní poskytovatelia – neziskové organizácie ocitli v zovretí napríklad pri vyplatení odmeny zamestnancom. Neziskové organizácie tohto druhu nemajú kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa a nemajú z čoho vyplatiť odmeny svojim zamestnancom, hoci si to zaslúžia. Žiaľ, vďaka tomuto nešťastnému kroku, sa ešte viac zostruje nevraživosť verejných voči neverejným a neverejných voči verejným.

Obe skupiny poskytovateľov sociálnych služieb si myslia, že tí druhí to majú jednoduchšie, že neverejní sa nemusia zodpovedať zakladateľovi, nie sú od nikoho závislí, verejní majú za sebou vždy niekoho kto ich dofinancuje, potiahne....

Opak je pravdou, každá skupina poskytovateľov má množstvo problémov, snaží sa oceniť obetavú prácu zamestnancov s cieľom poskytnúť tie najkvalitnejšie, najlepšie sociálne služby všetkým druhom prijímateľov sociálnych služieb, či sú to seniori, zdravotne postihnutí, mamičky s deťmi v núdzi, či ľudia bez domova.

Mgr. Viera Mrázová, MBA
Riaditeľka Jazmín n.o.
Koordínátorka APSS v SR v TSK
a predsedníčka sekcie APSS v SR
za vereno-neverejných poskytovateľov

Vzdelávajte sa ZADARMO a dostaňte z Cygnusu maximum!

Zahod'te prebytočné excelové tabuľky aj ručné papierové evidencie a vybavujte všetku agendu pohodlne v jednom jedinom programe. Informačný systém Cygnus je váš spolaľhivý pomocník, o ktorého sa môžete oprieť. Stačí, keď sa naučíte využívať všetky jeho funkčnosti a výhody.

Aby sme vám pomohli získať väčšiu istotu a zdokonaľiť sa v práci s Cygnusom, naplánovali sme pre vás ďalšie praktické on-line školenia a webináre. Školenia sú ZADARMO, spravidla trvajú maximálne 2 hodiny a sú zamerané na konkrétne agendy. Vďaka tomu sú dostupné naozaj pre každého, kto chce z práce s Cygnusom vyťažiť čo najviac.

Čo vám školenia prinesú?

- > **Zoznámite sa s dôležitými funkciami a nástrojmi programu.**
- > **Prehĺbite si znalosti a ďalej sa zdokonalíte v práci s programom.**
- > **Overíte si, či jednotlivé úkony robíte správne.**
- > **Osojíte si nástroje a časti programu, ktoré ste doteraz nevyužívali.**

Plánované školenia – jeseň 2022

Začínáme so stravovaním v IS Cygnus	18. 10.
Pokračujeme so stravovaním v IS Cygnus	15. 11.
Vzdelávanie a hodnotenie zamestnancov v IS Cygnus	6. 12.

Termíny aktuálne plánovaných školiacich akcií, viac informácií a prihlášky vždy nájdete na

www.CygnusAkademie.cz/SkoliciAkce

Gratulujeme všetkým víťazom v Národnej cene starostlivosti!

Slávnostný galavečer predávania cien **Národnej ceny starostlivosti – DOBRÉ SRDCE**, je za nami. Sme hrdí na to, že sme mali možnosť **podporiť túto jedinečnú udalosť** a taktiež **byť súčasťou slávnostného okamihu**, kedy boli **oceňovaní všetci tí, na ktorých sa často zabúda.**

Aj za nás by sme chceli **pogratulovať všetkým víťazom a vyjadriť uznanie** všetkým nominovaným, aj tým, na ktorých sa v nomináciách nedostalo, hoci denne venujú svoj čas starostlivosti o druhých.

Vážime si spolupráce s Vami a tešíme sa na ďalšiu spoločnú cestu.
Sme tu pre Vás. Váš tím IRESOFT CYGNUS

Odva ha a zodpovednosť byť prvá a vytvárať cestu, po ktorej kráčajú naše deti.

Odva ha a zodpovednosť byť
prvá a vytvárať cestu, po ktorej
kráčajú naše deti.

Tvoj vodný anjel
www.lucka.sk